

nepriklausoma lietuva

Montrealis, 1970 m. rugsėjo 16 d. Nr. 1214

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

DIENOS TEMOMIS

KANADOS LIETUVIŲ DIENA LONDONE

Kanados Lietuvių dienų ruošimas šiemet atiteko mažai Londono apylinkė. Londoniškiai, sutelkę visas turimas jėgas, pasiryžo šią neeilinę ir reprezentacinę šventę praveisti, tikėdamiesi visų tautiečių prielankumo ir paramos. Prieš beveik metus pradėję paruošiamuosius darbus ir sulaukę iš daugelio tautiečių bei mūsų jaunimo kultūrinės veiklos sambūrių ar ratelių nuoširdaus atsiliepimo bei pritarimo, londoniškiai maloniai kviečia plačiąją lietuvišką visuomenę per ilgąjį savaitgalį, spalio 9-11 dienomis, aplankyti Londoną, kartu pabendrauti, susipažinti, pasidžiaugti mūsų jaunimo kultūrine veikla ir maloniai praleisti laiką.

Lietuvių dienų programa pradėdama spalio 9 d. jaunimo vakarų Londono lietuvių parapijos salėje. Didysis susipažinimo balsus bus Londono "Arena" milžiniškoje salėje šeštadienį, 8 v. vak. Sekmadienį — iškilmingos pamaldos šv. Petro bazilikoje katalikams ir Redeemer bažnyčioje — evangelikams. Pamaldų pradžia 2 val. po pietų.

Lietuvių dienų užbaigimo aktas — didysis koncertas taip pat vyks sekmadienį Londono Centennial Hall salėje. Koncertinė dalį atliks mūsų šaunieji jaunimo sambūriai: Montrealio Gintaras, Hamiltono Gyvataras, Toronto Birbynė ir Gintaras, Londono Baltija, Delhio bei Rodnio jaunimo grupės. Pradžią 4 val. po pietų.

Sekmadienį 10 val. ryto atidaroma Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūros paroda toje pačioje Centennial Hall patalpoje.

Šeštadienio rytą vyks draugiškos sporto varžybos tarp mūsų jaunimo sporto klubų. Varžybose dalyvaus ir iškiliusis Detroito sporto klubas Kovas. Varžybos bus Central High School patalpose. Pradžią 12 val.

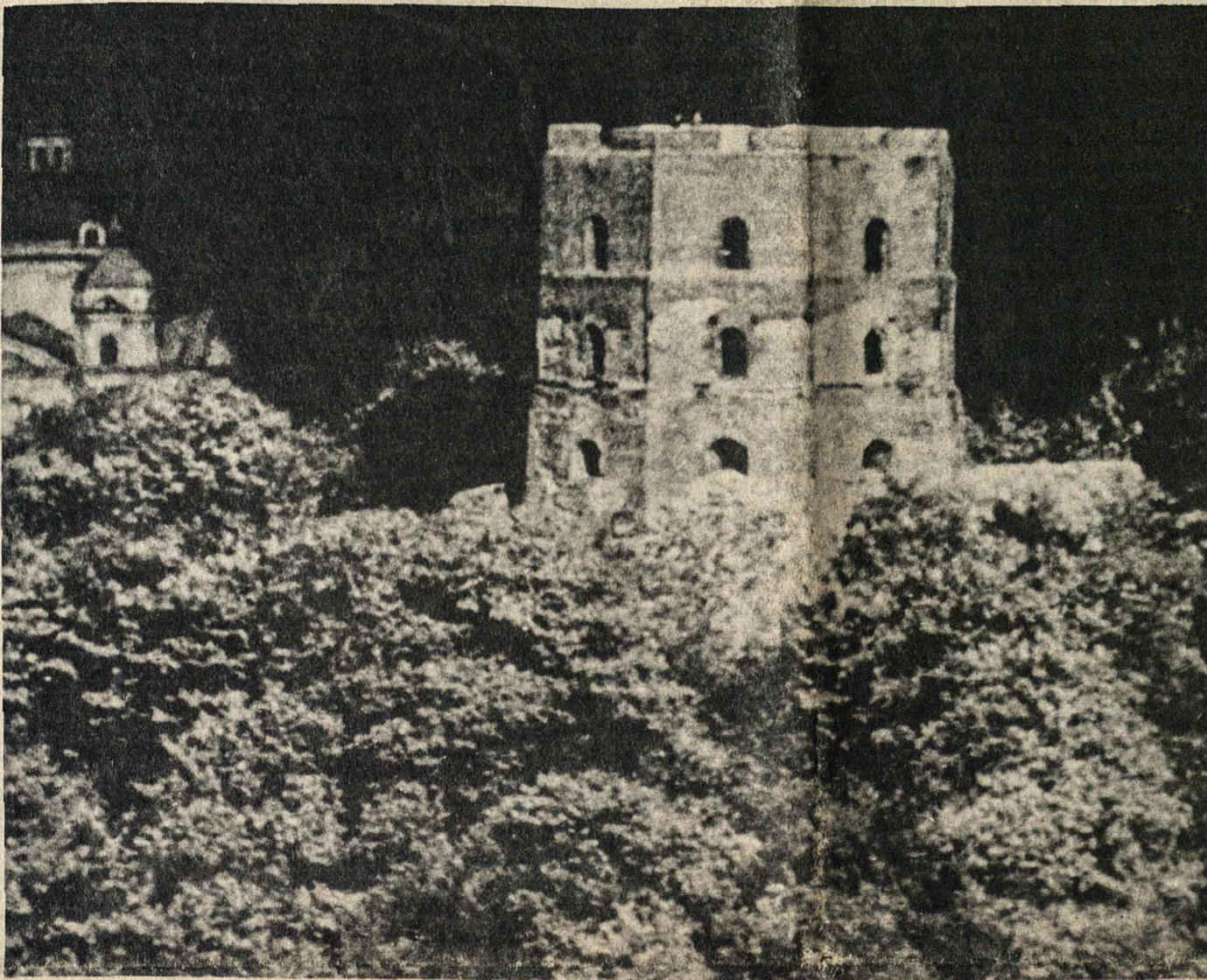
Visų šių parengimų vietos yra Londono miesto centre, netoli viena kitos ir todėl lengvai surandamos.

Londono lietuvių bendruomenė laukia gausaus tautiečių būrio. Smulkesnę programą ir miesto plano iškarpa rasite taip pat šiame laikraščio numeryje. Tad iki pasimatymo.

L. E-tas
500 MILIJONŲ KOVAI
SU NEDARBU?

R. Bourassa prašo federalinę Kanados vyriausybę sudaryti 500 mil. dol. fondą kovai su nedarbu. Tokia suma būtų sunaudota per ketverius metus.

Otavoje Bourassos planas sutiktas labai atsargiai.

RUGSĖJO AŠTUNTOJI — TAUTOS ŠVENTĖ. Vilniaus Gedimino pils — lietuvių tautos atsparumo ir išlikimo simbolis.

Sunku susikalbėti

Dvi dienas prieš Montrealio pasaulinės parodos "Terre des Hommes" — "Žmogaus pasaulio" — uždarymą, rugsėjo 5 d., parodą aplankė Kanados užsienių reikalų ministras Mitchell Sharp.

Vizitas ministrui sukėlė ir tam tikrų asmeniškų prisiminimų: prieš trejus metus M. Sharpas buvo garsiosios Ekspo 67 parodos jėgų ir ne šeimininkas, tai bent labai svarbus patronas. Anuomet jis buvo federalinis finansų reikalų ministras ir todėl atsakingas už parodos nuostolius, kuriuos padengti finansų ministerija buvo pažadėjusi. Su gal net truputį nostalgiska šypsena ministras tai priminė Tautybių paviljone prie lietuviškų eksponatų, kur jį užkalbino NL atstovas. Ministras pridūrė: "Šiomet tesu paprastas svečias".

Lietuvių ir kitų pabaltiečių reikalais Kanados užsienių reikalų ministras yra gerai informuotas. Šiuo metu užsienių reikalų ministerijai ir Kanados diplomatinei tarnybai su pabaltiečių klausimais praktiškai tenka susidurti tada, kai iš sovietinių įstaigų reikia rūpintis gauti išvykimo vizas Kanadoje išsikūrusių pabaltiečių giminėms ir artimiesiems.

"Su rusais labai sunku susikalbėti", pažodžiui pareiškė ministras. Rusai pareigūnai esą nuostabiai jautrūs ir kupini įtarumo. Jam susidarius išpūdis, kad sovietų įstaigos išvažiavimo vizų Kanados piliečių artimiesiems dažnai neduoda vien tik dėl to, kad atvykusiųjų pasakojimai

mai Vakaruose nebūtų išnaudoti antisovietinei propagandai.

Ministras pabrėžė, kad tokių vizų išrūpinimas yra "labai sunkus ir varginantis dalykas", bet "juk vistiek verta dėl to rūpintis", nes tai esąs humaniškas vyriausybės išpareigojimas lietuviams ir kitiems pabaltiečiams, kurie yra Kanados piliečiai.

M. Sharpas, be to, nurodė, kad dėl tokių ir kitokių panašių humaniškų priežasčių labai svarbu su sovietais palaikyti gerus diplomatinis santykius, nes praktiškai tik tuo keliu įmanoma išspręsti eilę žmoniškų ir politinių problemų. Kanados užsienių reikalų politika sovietų atžvilgiu kaip tik remiasi tokia prielaida.

M. Sharpui lankantis Tautybių paviljone vyko Lietuvių dienos, vadinasi, eksponatų dauguma buvo lietuviški. Ministras susidomėjęs apžiūrėjo lietuvių dailininkų paveikslus, liaudies meną ir kitus eksponatus, ilgesnį laiką stebėjo, kaip lietuvaiteis gamina šiaudinius.

"Tautybių paviljonas ir ypač lietuviškieji eksponatai man iš tikrųjų labai patinka", atsisveikindamas NL atstovui pareiškė ministras Mitchell Sharp.

KR. DEM. BIULETENIS
ANGLŲ KALBA

Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos Centro komitetas JAV pradėjo leisti biuletinį anglų kalba.

Pirmasis biuletenio numeris yra kuklus, tačiau leidėjo žodyje sakoma, kad biuletinis plėtosis.

BOURASSA
BUS KIETAS

Keturi tūkstančiai Kvebeko gydytojų-specialistų vis nesutaria su provincijos vyriausybe. Jiems nepriimtinas sveikatos draudimo įstatymas. Jie reikalauja teisės iš sv. draudimo sistemos išsijungti su sąlyga, kad jų sąskaitas apmokėtų provincija.

Premjeras R. Bourassa pareiškė, kad su gydytojais bus siūlomas "kietas".

PAGALIAU

Kanados pašto tarnautojų streikas baigėsi. Kanados paštininkų profesinė sąjunga pagaliau sutarė su vyriausybe naują darbo sutartį.

Paštininkų valandinis atlyginimas pakils 55 centais. Ryšių ministras pažadėjo, kad pašto žyngyba neatleidinės iš darbo, kurių pareigos išnyks, kai bus įdiegta moderni technologija. Tokie pareigūnai bus paruošiami kitiems darbams.

Cholera Lietuvoje

Jau nuo amžių choleros epidemijos židiniu laikomas Gango upės slėnis Indijoje, kur kasmet nuo choleros miršta apie pusę milijono žmonių. Šią vasarą cholera pasirodė įvairiose Rytų pasaulio šalyse toli nuo Gango upės.

Sovietų Sąjungoje valdžia uždarė karantiną tris didmiesčius: Astrachanės uostą prie Kaspijos jūros, Volgogradą ir Odesą prie Juodosios jūros. Kokiu mastu cholera yra išsiplėtusi tuose trijuose miestuose, dar nežinoma, nes susirgusių ir mirusių skaičius nepaskelbtas. Ryšium su tos epidemijos pasirodymu Sovietų Sąjungos teritorijoje, Lenkijos vyriausybė rugpjūčio 12 sustabdė gyventojų judėjimą tarp Sovietų Sąjungos ir Lenkijos. O kam reikia važiuoti į Balkanų valstybes, tas turi tai daryti per Čekoslovakijos teritoriją.

Pietų Korėjos sanitarinės įstaigos patvirtino faktą, kad

Puzano uoste surastas tos epidemijos židinis, kuriame cholera jau mirė 2 asmenys, o Kunsano rajone susirgo cholera 1400 asmenų ir nuo jos mirė 125 asmenys.

Pakistano sveikatos ministerija skelbia, kad ten jau 113 asmenų mirė cholera, kuri pirmiausia pasirodė tose vietovėse, kurios yra nukentėjusios nuo potvynio. Beiruto laikraščiai skelbia apie susirgimus, panašius į cholera: Libane, Sirijoje, Jordanijoje ir Egipte, bet Kairas paneigė tą žinią: dar niekas Egipte cholera nesergas.

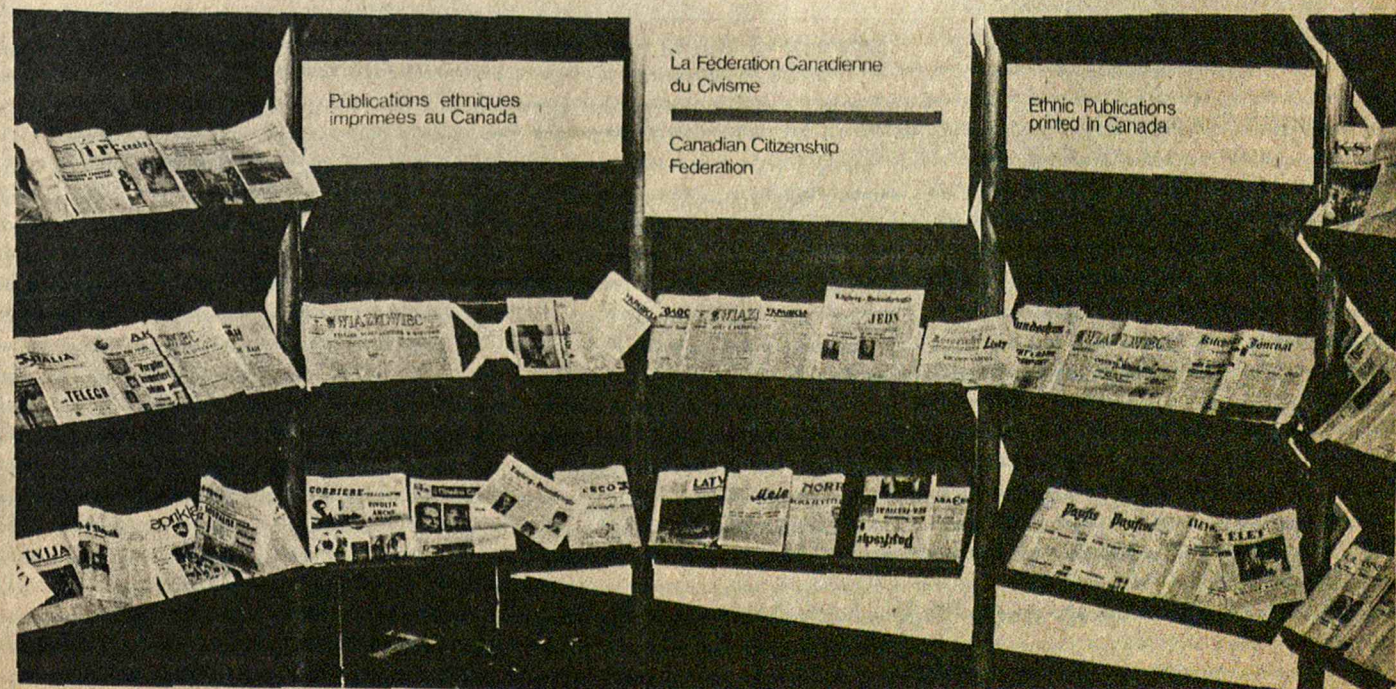
Kai kurie Viduržemio jūros uostai yra uždaryti, o neudarytuose ir aerodromuose yra privalomas keleivių sveikatos tikrinimas.

Tarptautinė sveikatos organizacija Ženevoje pareiškė nuomonę, kad azijinė cholera nesudaro grėsmės JAV, Kanadai ir Vakarų Europos kraštams, nes čia yra aukšto lygio higiena, bet epidemija sudaro didelį pavojų Afrikai, kur ji gali būti perkelta ir kur ji būtų sunkiai kontroliuojama.

Šių eilučių autorius gavo iš savo giminų laišką, rašytą VIII. 16, kuriame rašoma: "Pradedame su žmona atostogas. Buvome užplanavę išvažiuoti porai savaitėi į Palangą, bet sumanymo, tur būt, neteks įgyvendinti. Mūsų šalies pietuose pasirodė cholera, kai kurie miestai ir vietovės karantinuoti, bijome, kad būnant Palangoje, neuždėtų karantino Kauno miestui. Paskui kurį laiką negalėtume grįžti į savo miestą. Aplanai prie tokių sąlygų nesirūžtame toliau važiuoti, susitikinėti su mase žmonių. Laikomės gydytojų patarimų, paėmėm griežtesnių profilaktinių priemonių kursą..."

Iki šiol Kauno turgavietėje būdavo pilna prekiautojų pietų vaisiais, o dabar jų nesimato nė vieno. Moldavai, gruzinai ir armėnai turės nuostolių, neturėdami patogios vietos savo prekėms realizuoti".

J. Gobis

Ateivų spauda, išstatyta Terre des Hommes parodos Tautybių paviljone. Aprašas šiame numeryje.

PANORAMA

SVARBIAUSIA — ŽMONIŠKUMAS —

Keliaudamas po rytinį Kvebeką, Kanados ministras pirmininkas P. Trudeau dar kartą pabrėžė savo humaniškas pažiūras.

Savo kalboje, pasakytoje Scheffersvillėje, Trudeau pabrėžė, kad tokie vidaus neramumai, kokie dabar vyksta JAV, gali ištikti ir Kanadą, jeigu pažanga žmonių santykiuose nesivystys lygiafrečiai su pažanga technologijoje.

ORO PIRATAI VID. RYTUOSE

Arabų partizanai praeitą savaitę pagrobė tris civilius susisiekimo lėktuvus ir juos nusikraido į aerodromą Jordanijos dykumoje. Keleivius arabai laiko įkaitais, už kuriuos reikalauja paleisti Izraelio suimtus arabų partizanus.

Šveicarijoje susitinka Didž. Britanijos, Izraelio, Vokietijos, Šveicarijos ir JAV atstovai aptarti susidariusią padėtį. Derybose su arabais tarpininkauja Tarpautinis raudonasis kryžius. Izraelio prem. G. Meir nurodė, kad belaisvių išduoti nesutiks.

JAV užs. reik. ministerijos kalbėtojas pareiškė, kad Amerika Viduriniuosiuose Rytuose nenumato pradėti karo veiksmų, tačiau JAV karo laivai ir lėktuvai dabar yra rytinėje Viduriniojo jūroje.

Oro susisiekimo bendrovės sustiprino keleivinių lėktuvų apsaugą. JAV lėktuvuose dabar skraido ginkluoti sargybiniai.

GRIEŽTESNĖ LINIJA SOVIETIJOJE

Nuo rugsėjo 1 d. Sovietų Sąjungoje vėl pradėjo veikti sąjunginė teisingumo ministerija. 1956 m. tokia centrinė višos Sov. S-gos ministerija buvo panaikinta, jos veikė tik atskirose respublikose. Anuomet Chruščiovas Maskvos teisingumo ministeriją demonst-tratyviai panaikino, nes jos ži-

nyboje buvo vykdomi Stalino valymai ir parodomosios bylos.

Sovietų kompartijos CK nutarimu, naujosios teisingumo ministerijos uždavinys būsiąs kovoti prieš ekonomiškų nusikaltimų, prasižengimų darbo drausmės, valstybinio turto vagystės ir alkoholizmo. Ministerijos priežiūroje bus prokuratūros ir teismai. Ministras yra paskirtas V. I. Terbilovas.

Po Stalino mirties panaikintoji vidaus reikalų ministerija MVD buvo atkurta prieš du metus.

Lygiagrečiai su liberalesne Maskvos užsienų politika pastebima tendencija "sukietinti" vidaus politiką Sovietijoje. Manoma, kad vėl gali būti paskelbti stalinistiški darbo įstatymai, panašiai kaip po 1940 m. Stalino-Hitlerio sutarties. Anuomet tris kartus pavėlavę darbininkai buvo baudžiami kalinimu.

NUOLATINĖ ATSTOVYBĖ

Mažai kas žino apie Maskvoje veikiančią "nuolatinę atstovybę prie TSRS Ministrų Tarybos". Ji buvo įkurta 1940 metais ir pirmuoju "atstovu" buvo P. Rotomskis, vėliau dirbo: M. Gregorauskas, J. Mikėnas, J. Vaišnora, M. Junčas-Kučinskas, J. Laurinaitis, K. Gabdankas ir dabartiniu "atstovu" yra St. Jaruševičius, inžinierius, buvęs "Inkaro" kombinato meistras, vėliau direktorium ir nuo 1958 m. valst. mokslinio tyrimų darbų koordinavimo komiteto pirmininko pavaduotoju.

Dabar ten dirba pavaduotojas Mindaugas Stankevičius ir šeši vad. konsultantai — R. Virbickas, V. Umbrasevičius, M. Pilėnas, D. Balčiūnaitė, M. Kotikienė ir N. Kormuškinas.

Tie referantai rūpinasi tokiais reikalais: Lietuvos įmonių plėtimu, tarpininkauja dėl

TAUTOS FONDAS KVIEČIA Į TALKĄ

Mūsų tėvai ir protėviai kovojo virš šimto metų, kol sutraukė nelaisvės pančius. Jie kentėdami nešė vergo jungą, savo krauju aplaistė Lietuvos žemę, savo kaulais nuklojo Sibiro kelius, bet nepailso, tikėjo ir aukojosi. Pagaliau 1918 metų vasario 16-sios aktu Lietuva laisva ir nepriklausoma, o savanorių kraujas tą laisvę užtikrino.

Mūsų savanoriai nuogom krūtinėmis ant surūdijusių durtuvų atnešė mums Laisvės Rytą. Deja, mes nepajėgėme jos apginti nuo priešų. Tautos tariai "atstovai", prieš parinkti, nuvykę į Maskvą, parnešė Lietuvai "Stalino saulę". Čia buvo ir yra dalis kaltės, kad mes esame čia, o ne tėvynėje. O taip pat mes negalime prilygti mūsų tautos didvyriams. Miško broliams, kurie tėvynę mylėjo labiau

kai kurių planų mažinimo, tirią galimybes elektrifikuoti kai kuriuos Lietuvos geležinkelius ruožus, "koordinuoja" su įvairiomis centrinėmis Maskvos įstaigomis. Pats gi atstovas pasakoja: atvyksta Erfurto gyventojai — jiems parodysime Maskvą, artėjant Tadžikų dekadai Vilniuje, su jais reikia aptarti organizacinius reikalus ir t.t.

SAVA KONCEPCIJA

Komj. Tiesa (rugp. 4) plačiai citavo "Metmenų" žurnale, JAV, paskelbtas mintis ir K. Baublio, Anglijoje, teiginys. L. Stasiūnas nurodė, kad emigracijoje gimusi "jaunoji karta vis labiau suvokia, kad skambūs kai kurių emigracijos atstovų žodžiai apie patriotizmą slepia naivias ir beviltiškas iliuzijas".

Vis dėlto Stasiūnas nepatenkintas ir ta jaunąja karta, nes, esą, "kai kurie jaunieji intelektualai, kritikuodami senąją buržuazinių nacionalistų politiką, puoselėja savąją 'vadavimo' koncepciją, kuri neslepia siekimo infiltruoti į Lietuvą buržuazinę ideologiją".

Teigiama, kad toks metodas — ne originalus ir kad jis "neišvengiamai veda į tokia pat kritikos ugnį, kokioje senieji 'vadavimo' politikieriai atsidūrė kai kurių jaunųjų intelektualų akivaizdoje".

NEBE PANTEROS

Tailando elito divizija "Juodosios panteros", kuri Pietų Vietname kovoja amerikiečių pusėje, savo vardą pakeitė į "Leopardus".

"Juodosios panteros" vadinama kraštutinė negrų revoliucionių organizacija JAV.

BUITINĖS CHEMIJOS FIRMA

Vilniaus "Spindulio" ir "Švyturio" chemijos gamyklos, Alytaus chemijos gamykla, Kauno buitinės chemijos gamykla, Kauno "Chemiko" fabrikas ir Vilniaus Chemijos pramonės projektavimo-konstravimo biuras sujungti į vieną valstybinę firmą, pavadintą "Lietuvos buitinė chemija".

Sujungtosios firmos gamina daugiau kaip 200 pavadinimų vartotojų prekių, o metinė produkcija viršijo 40 milijonų rublių. Buitinės chemijos įmonės gamina skalbimo, baltinimo, standinimo, automobilių "kosmetikos" priemones, lakus baldams poliruoti, įvairias valymo pastas, tepalus batams, kosmetiką.

Numatyta, kad naujoji firma savo gamybą padidins pusantro karto. Lietuvos buitinės chemijos gaminiai realizuojami visoje Sovietų Sąjungoje, o automobilių "kosmetikos" gaminiais Lietuva Sovietijoje pirmąja.

PO RINKIMŲ ČILĖJE

Laisvus ir demokratiškus rinkimus Čilėje laimėjo senatorius A. Gossens. Kitą mėnesį parlamentas jo laimėjimą turės patvirtinti.

A. Gossens yra marksistas, rinkimuose jį rėmė socialistai ir komunistai. Išrinktas jis žadėjo dalinai suvalstybinti pramonę, bankus, užsienų prekybą ir vario kasyklas, kurios priklauso JAV. Jis taip pat žadą įgyvendinti žemės reformą.

Kaip į tai reaguos Vašingtonas — nežinoma. Čilė iki šiol buvo laikoma vienintele demokratine respublika Pietų Amerikoje.

LIETUVIS Š MASKVOJE

Šią vasarą Vilniaus operos teatre pirmą kartą viešėjo svečias iš Maskvos, Didžiojo teatro solistas, baritonas Vladimiras Valaitis. Jis Vilniuje dainavo Amerikos partiją "Aidoje" ir pagrindinį Rigoletto vaidmenį po pavadinimo Verdi operoje.

TARPTAUTINIS ISTORIKŲ KONGRESAS

Maskvoje vykstančiame tarptautiniame istorijos mokslų kongrese dalyvauja keliolika Vilniaus Mokslų akademijos ir universiteto lietuvių istorikų.

Dr. J. Jurginis kongrese skaitys pranešimą "Vėlyvo krikščionybės paplitimo Baltijoje priežastys".

už save. Jie atidavė tėvynėi didžiausią auką ir parodė giliausią meilę, padėdami ant Tėvynės Aukuro savo gyvybę.

Lengva laisvę prarasti, sunku ją sugrąžinti.

Laisvės kova reiškiasi trimis pagrindais: **auka, aukojimusi ir krauju**. Mums išeivijoje tenka pati lengviausia dalis — **aukoti ir patiems aukotis**.

30 Laisvės Kovos metų. Daug? Ilgokas tarpas mūsų gyvenime, o tik akimirka istorijoje. Ilgas ar trumpas laikotarpis, ne tiek svarbu. Svarbu tai, ką mes padarėme, kiek mes pastūmėjome pirmyn mūsų Tėvynės laisvės kovą. Atrodo, tik vakar mes tos laisvės netekome, dėl to ir laisvės kova nežymiai pajudėjusi.

Tiesa, prašome aukų daug, bet tėvynės laisvės kovai reikalų yra dar daugiau. Džiaukis laisvėje gyvendamas, broli, kad gali duoti, o nereikia tau prašyti. Sibiro kankiniai ir mūsų partizanai pasiaukuoja ant Tėvynės Aukuro. Jei norime būti jų verti, turime prisidėti prie laisvės kovos bent tokia dalimi, kokią mes galime duoti.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vadovauja mūsų tėvynės laisvės bylai. Mūsų visų pareiga jam padėti ir jį remti. VLIKo nuveikti darbai yra mums daugiau ar mažiau visiems žinomi:

1. Jis kalba mūsų tėvynės vardu laisvajame pasaulyje. Kelia Lietuvos laisvės reikalą, demaskuoja prieš piktus kėslus ir pinkles, kuriomis nori mūsų tautos laisvę amžinai palaidoti.

Jis leidžia septyniomis kalbomis ELTOs biuletenius, kuriais informuoja laisvojo pasaulio spaudą ir žinių agentūras.

Jis išlaiko keturias lietuviškas radijo valandas, iš kurių paskutinioji pradėjo veikti Filipinuose š. m. liepos mėn. Taigi, ją gali girdėti ir mūsų brolis Sibire. O jau, be abejo, jis ją girdi, ir tai duoda jam vilties, stiprybės ir naujų jėgų tolimesnei kovai prieš sovietinę priespaudą.

4. Renkama lietuvių tautos genocido istorinė medžiaga ir atskleidžiamas Molotovo - Bibentropo sąmokslas prieš Lietuvos ir kitų tautų laisvę. Ji bus artimoje ateityje išspausdinta ir paskleista po visą laisvąjį pasaulį.

Šiandien ne Mozės laikai — mana iš dangaus nekranta. Nieko veltui neduodama; sakoma, tik vėjas veltui pučia. Pati VLIKo valdyba dirba be atlyginimo, tačiau visi minėti įsipareigojimai yra surišti su išlaidomis. VLIKas aukoja darbą, o mes jį remiame savomis pinigėmis aukomis. Tautos Fondas telkia laisvę VLIKo veiklai, ir kiek jis surinks aukų tiek VLIKas bus pajėgus tęsti tėvynės laisvės kovą. Pačios Tautos Fondo valdybos darbas yra garbės darbas.

Todėl šiais trisdešimtaisiais rezistencijos prieš okupantą metais nuo rugsėjo 8-sios Tautos šventės Tautos Fondas skelbia naują piniginių vajų. Tenelieka nė vieno laisvajame pasaulyje lietuvių, kuris savo pinigine auka neprisidėtų prie mūsų tėvynės vergovės pančių naikinimo! Tai mūsų kiekvieno tautinė ir garbės pareiga. Kol priešas mus plūsta, tai darbas laisvės rytojui ne veltui! Tad nelaukime atskiro paraginimo ar kvietimo, Jei norime būti verti savo brolių, atiduokime savo dalį tėvynėi — siųskime auką Tautos Fondui šiuo adresu:

Lithuanian National Fund, 64-14 56 Rd., Maspeth, N.Y. 11378.

TAUTOS FONDO VALDYBA

BERNARD K. SCHNEIDER, B.A., B.C.L.
ADVOKATAS
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
MONTREAL 128, QUE.

R. J. IŠGANAITIS, BA, BCL
ADVOKATAS
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525
MONTREAL 126.
TEL. 842-1126. NAMŲ: 674-7038

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
CHIRURGINĖ PRAKTIKA
KREIPTIS Tel. 931-3275
SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampos St. André).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W.
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS Suite 205
J.P. Miller, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS Sun Life Building
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L. Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remeliuoju
• Vasaros laike saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal
Tel. 767-6183.

Keating FORD Sales Limited
4475 BANNANTYNE AVE.
VERDUN, QUE.
TEL: 769-8529
Naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 4 metų
Sales Manager
Leo Gureckas

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.
TEL: Off. 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lito" nr. 752D
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOJE
Skr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

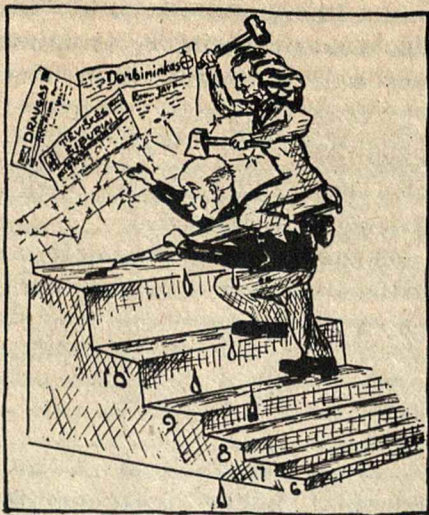
LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.
MOKA UŽ:
EINAMASIS S-tas 5.0%
ŠĖRUS (numatyta) 6.0%
TAUPOMASIS S-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 8.00%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.
DUODA PASKOLAS:
(Išskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
ASMENINĖS, žemių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybių) iš 9%
INVESTACINĖS pagal jų rūšį nuo 9.5% iki 12%
TERMINUI suėjus paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
TEL: 727-3120
NAMŲ 376-3781
6695 — 35th Avenue, Montreal, 409,
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
KOMERCINIO, PRIVATAUS TURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

VEDAMŲJŲ PASIGENDA

Dr. Henrikui Nagiui "viešpataujant", NL teko daug rašyti ir atspaudinti rašinių įvairiausiomis temomis. Nemaža rašiau į NL ir prie a.a. J. Kardelio. Su juo pasipykdavome, pasibardavome, bet laiškuose, ar susitikę asmeniškai, buvome kaip tikri broliai lietuviai. A.A. Jonas Kardelis savo principuose buvo kietas ir kitaip galvojančių dažnai nelabai mėgdavo, bet jame visada nugalėdavo be galo didelė jo lietuviška tolerancija. J. Kardelio nuomone, lietuvis lietuviui — visur ir visada brolis. Už tai tam didžiam Redaktoriui parašiau NL nekrologą, užvardintą: "Su Jonu Kardeliu kovoj ir taiko". Buvo, žinoma, ir daug daugiau nekrologų, nes mirė — neeilinis žmogus.

P. Ščepavičiaus šarže
Pr. Alšėnas

A.a. Jonas Kardelis mylėjo visus lietuvius, nežiūrindamas, ar jis būtų "liaudininkas", ar "cicilikas", ar "krikde-mas", ar tautininkas, ar "la-sininkas", ar dar kitokiausias. Taigi su pirmaisiais redaktoriais gerai gyvenau ir sugyvenau, netgi dar su M.

Aukštaite, M. Arlauskaite, Pr. Rudinsku...

Vedamųjų tai ir aš pasigendu. Sakysim, kad koks nors būtų tenai redaktoriaus žodis, nors ir ne vedamojo sukirpimo formos, bet kad ir toks, koks buvo spausdintas rugp. 5 d. numeryje, pirmam puslapyje — Dienos temomis.

Pr. Alšėnas

APIE TRADICINĖS LIETUVIŲ DIENAS

Kanados Lietuvių dienos pasidarė tradiciniu parengimu. Niekas nebeklausia, ar kitais metais bus toks parengimas, bet tiesiai teiraujasi, kur bus.

Kiekvienų Lietuvių dienų proga yra išleidžiamas vadinamasis metraštis. Pačiuose pirmuosiuose puslapiuose mes randame sveikinimus mūsų garbingųjų visuomenės veikėjų visiems pasaulio lie-

tuvams, o ypač tiems, kurie šiandieną čia susirinko. Čia yra ir Parengimo komiteto pirmininko žodis. Jis taip pat sveikina visus, linkėdamas šios apylinkės pastogėje susirasti savo pažįstamus bei artimuosius ir kartu su jais prisiminti mūsų tautai padarytas skriaudas ir pareikšti protestą prieš netiesos ir klastos kumštį.

Čia yra ir vienas kitas sveikinimas šio krašto ar miesto valdžios pareigūno, kuris taip pat palinki mums atsistatyti nepriklausomą valstybę Lietuvą ir geros sėkmės tos dienos suvažiavime. Toliau metraštis aprašinėja bendrą ar apylinkių lietuvių veiklą. Ir taip metai po metų.

Kyla klausimas, ar Kanados Lietuvių dienos atlieka savo užduotį? Mes čia patys sau gražiai pasirodome, gražiai pašnekame, pašokame, pasportuojame, paskelbiame parašytas rezolucijas už Lietuvos išlaisvinimą, galop pasisvečiavę išsiskirstome...

Ar kartais nepamirštame patį pagrindinį lauką? Turiu galvoje publiką. Ne mūsų pačių publiką, bet aplamai šio krašto visuomenę. Šią publiką mums reikia pasitiktinė pavieniui, bet bendrai — visu suvažiavimu.

Publiką turėtume patraukti pagrindinio judėjimo gatvėje ir jai paaiškinti, ko mes norime ir kas lauktina dabartinių pasaulinių įvykių akivaizdoje.

Skaitytojas tuoj paklaus, kaip visą tai padaryti. Iš tikrųjų čia nėra nieko labai ypatingo. Tereikia daugiau darbo įdėti Parengimo komitetui ir išleisti vieną kitą šimtinę lėšų. Čia paduosiu išsivaizduojamą situaciją:

Pagrindinėje miesto gatvėje suruošiame parodą. Pačiame priekyje nešamas didelis gražus plakatas su užrašu "Mes prašome jūsų pagalbos atstatyti nepriklausomą Lietuvą", ar pan. Po to seka Lietuvos ir Kanados vėliavos, nešamos tautiškai uniformuotų vyrų ar moterų. Po vėliavų eina lietuviškai uniformuotas

dūdų orkestras, grieždamas lietuviškus maršus. Po orkestro žygiuoja vadinamosios majoretės — grupė sportiškai apsirengusių mergaičių, specialiai išmokintų paradams, kurios žygiuoja įvairiai mosikuodamos specialiomis lazdelėmis. Jas galima būtų užsipaštyti ar nusisamdinti. Su lietuvinimui — uždėti gražias lietuviškas kepuraites...

Po to važiuoja bent penketas platformų su gyvaisiais paveikslais, pradedant lietuvių kovomis su kryžuočiais ir baigiant paskutinės okupacijos laikotarpiu. Kiekviena platforma turi turėti užrašus su paaiškinimais, ką rodomas paveikslas reiškia. Po visų gyvųjų paveikslų seka dar viena platforma, ant kurios sėdi vienmarškinė retežiais sukaustyta lietuvaite, o šalia jos didelis plakatas "Šalin komunizmas", ar panašiai.

O pačiame gale eina visi suvažiavimo dalyviai.

Reikia manyti, kad šitoks veiksmas būtų efektyvus ir našesnis, palyginus su tuo, kai mes kur nors vieni patys užsidarę paaimanuojame dėl tėvynės likimo.

L. Tramtinys

LIETUVOS LIETUVIO NEPIKTINO

NL Nr. 1211 mano rašinyje "Nepalenkto jaunimo dienos" yra netikslumas.

Pirmajame skirsnyje, kur rašoma: "Lenino vardas ir jo paveikslas šešėliai šio turistinio nepiktino", turėjo būti: "...Lietuvos lietuvių nepiktino". Taip, žinoma, yra ir logiška, o priešingu atveju — skamba kvailokai.

Edv. Šulaitis

CITATOS

SOVIETINIS ŠMUGELIS

A. Daugvydas savo nuolatinėje skiltyje "Akiračiuose" 1970 m. birželio laidoje ir taip rašo:

"Maždaug tuo pačiu metu, kai Daunoras dainavo, Amerikoje jau buvo ir kitas lietuvis iš Vilniaus — Osvaldas Aleksa. Tačiau šis ne dainavo, o aprodinėjo bei aiškino nuotraukas sovietų parodoje keliuose JAV miestuose. Šiuo atveju mums betgi idomu ne Aleksa, o pati paroda. Māt, joje buvo ir tebėra atstovaujamos jei ne visos, tai bent daugelis Sovietų Sąjungos respublikų, tarp kurių yra ir Baltijos kraštai — Lietuva, Latvija ir Estija. Ir tai aiškiai demonstruojama ne tik eksponatais, bet ir informacijoj bei parodos patalpų įrengimu.

"Spraudimas tokiose parose Baltijos respublikų eksponatų turi aiškų tikslą — pripratinti Amerikos visuomenę prie esamos faktinės padėties, parodant ir įtaigojant, kad tos trys respublikos yra tokios pat teisėtos Sovietų Sąjungos sudėtinės dalys, kaip ir vadinamos kitos respublikos. Tai, žinoma, yra savotiškas Sovietų šmugelis. Faktiškai pagal kultūros apskaitimo programą, sutartą tarp JAV ir Sovietų Sąjungos, Baltijos respublikos toje programoje neturėtų figūruoti, nes JAV tų kraštų aneksijos Sovietų Sąjungon nepripažįsta ir dėl to nelaiko Sov. Sąjungos dalimi. Tačiau JAV valdžia į tokį šmugelį žiūri pro pirštus, matyt, laikydama tai smulkmena. Lietuviams betgi tai neturėtų būti smulkmena..."

SVEIKATOS DRAUDIMAS KAM JIS REIKALINGAS?

KVEBEKO SVEIKATOS DRAUDIME DALYVAUJA VISI.

JIS VISIEMS NAUDINGAS. KVEBEKO
DRAUDIMAS VISUOTINIS - JIS DRAUDŽIA VISUS.

DRAUDIMAS.

NUO PAT DRAUDIMO PRADŽIOS APDRAUDA
SUTEIKIA DIAGNOZĘ, TERAPIJĄ IR REHABILITACIJĄ -
TAIGI VISUS GYDYTOJŲ PATARNAVIMUS. ANTAI:
A) GYDYMAS NAMIE, KLINIKOSE IR LIGONINĖSE. B)
ANESTETIKA. C) CHIRURGIJĄ. D) AKUŠERIJĄ, GIMDYVIŲ
PRIEŽIŪRĄ. E) PSICHIATRIJĄ. - DANTŲ CHIRURGIJĄ
LIGONINĖSE - AKIŲ TIKRINIMAS.
SPECIALISTUS APDRAUSTIEJI PASIRENKA PATYS.

NEAPDRAUSTA.

NE GYDYTOJŲ, DENTISTŲ IR OPTOMETRŲ PATARNAVIMAI NĖRA
APDRAUSTI. AKINIAI, PROTEZĖS, GIRDĖJIMO PRIETAISAI,
DIRBTINIAI DANTYS IR VAISTAI APDRAUDOS NĖRA TEIKIAMAI.

KAS PATARNAVIMUS APMOKA?

A) JEI SPECIALISTAS PRIKLAUSO DRAUDIMO SISTEMAI,
APDRAUSTASIS NIEKO NEMOKA - ŠĄSKAITĄ PADENGLIA
DRAUDIMO VALDYBA (BOARD). B) JEI SPECIALISTAS SISTEMAI
NEPRIKLAUSO, APSIMOKA PATS APDRAUSTASIS, IŠSKYRUS
LABAI SKUBIUS ATVEJUS.

INAŠAI.

INAŠUS SURINKS MOKESČIŲ DEPARTAMENTAS. INDIVIDŲ INAŠA
SUDARO 0,8% JO PAJAMŲ, BET NEDAUGIAU KAIP \$125. JEI
ALGA SUDARO BENT 1/3 JO PAJAMŲ. KITAIS ATVEJAIS
NEDAUGIAU KAIP \$200. INAŠAI BUS IŠSKAITYTI IŠ ALGOS.
PERMOKAS MOKESČIŲ DEPARTAMENTAS GRAŽINS METŲ
PABAIGOJE.

PAPYDŽIAI:

Metinis inašas

Vedusiems Kitiems

\$2,000	Metinės pajamos	—	—
\$4,000		\$ 32	\$ 32
\$5,000		\$ 40	\$ 40
\$7,000		\$ 56	\$ 56
\$11,000		\$ 88	\$ 88
\$13,000		\$104	\$104
\$15,625		\$125	\$125
\$25,000	ne darbo pajamos	\$200	\$200

DRAUDIMAS

NEMOKAMAS

1. VEDUSIEMS,

KURIE PER METUS

TURI MAŽIAU \$4000

PAJAMŲ. 2. NEVEDUSIEMS,

KURIE PER METUS MAŽIAU

\$2000 PAJAMŲ. DARBDAVIŲ INAŠA

SUDARO 0,8% IŠMOKAMŲ ALGŲ.

ATITINKAMAS INSTRUKCIJAS PARŪPINA

MOKESČIŲ DEPARTAMENTAS.

SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELĖ.

KIEKVIENAS KVEBEKO GYVENTOJAS

(YYRAS, MOTERIS AR VAIKAS) GAUNA

SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELĖ. JOS

YRA ASMENIŠKOS. KORTELES REIKIA PA-

RODYTI NAUDOJANTIS PATARNAVIMAIS. JAS

REIKIA NEŠIOTI SU SAVIMI. TĖVAI ATSAKINGI

UŽ VAIKŲ KORTELES.

KAIP REGISTRUOTIS?

REGISTRACIJA PRIVALOMA. VISI KVEBEKO

GYVENTOJAI PRIVALO REGISTRUOTIS, IŠSKY-

RUS IŠLAIKYTINIUS (išlaikytiniai yra žmonos

ir jaunesni kaip 18 metų amžiaus). ŠEIMOS GALVA

ATSAKINGAS UŽ SAVO IŠLAIKYTINIŲ REGIS-

RACIJĄ. JEI REGISTRACIJOS ANKETOS DAR

NEGAVOTE, JOS NEIŠSIUNTĖTE AR JĄ

PAMETĖTE, UŽPILDYKITE KUPONĄ IR

IŠSIŪSKITE JĮ ŠIUO ADRESU:

Registration Centre

Québec Health Insurance Board

P.O. Box 6600

Québec 2, (Québec)

BROŠIŪRA.

KIEKVIENA ŠEIMA

GAUS BROŠIŪRĄ,

SU SMULKIA

INFORMACIJA.

PLEASE SEND REGISTRATION FORM
FOR QUÉBEC HEALTH INSURANCE

PLEASE PRINT

FAMILY NAME

1

FIRST NAME

DATE OF BIRTH

DAY

MONTH

YEAR

ADDRESS

NO.

STREET

APARTMENT NO.

2

MUNICIPALITY

POSTAL ZONE OR COUNTY

For information, write to:

"Renseignements"

Québec Health Insurance Board

P.O. Box 6600

Québec 2, (Québec)

or dial: 529-6531 (Québec)

878-9261 (Montreal)

RÉGIE DE
L'ASSURANCE-MALADIE
DU QUÉBEC

Laureato žodis

Nedaug mums buvo duota rinktis. Visi mes mieliau švęstume savo šventes ir susiburtume tokiomis progomis savo žemėj ir tarpe savųjų. Tie, kurie rašom, kurie gyvenam gimtam žodžiui, jaučiame tai kasdien. Kiekvieną kartą pradėję rašyti, kiekvieną kartą prakalbėję į juos. Kiekvieną kartą atsivertę lietuvišką knygą. Rašančiam savas žodis nebėra vien tikrai parankiausia komunikacijos priemonė, bet jo gyvenimo ir likimo dalis.

Subrendo manoji karta karo pragare ir pokario pilkoj ir slegiančioj nežinioj, todėl mūsų žodis dažnai skaudus ir degina kaip žaizda. Nebuvo kaip ir kada vaikščioti saulėj ir juoktis, todėl taip retai lengvas ir žaismingas tas žodis. Nors mokėmės ne tik pasavus, nors vienam kitam retkarčiais atrodėm keisti, nuosavi svetimšaliai — mūsų žodžių visos šaknys išikirtusios giliai gimtojon žemėn ir ir gyvastį geria iš tų pačių šaltinių.

KRYŽKELĖ

Kryžkelėj auga platanai. Kelio atgal nėra. Ūkanoj aidi kareivių žingsniai ir geležis. Tarp debesų ir lapų alsuoja žemė gera. Miega koralų saloj nepažįstamoj žemė graži. Šlama platanai ir plazda paukščiai virš mūsų galvų vakare.

Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit... Basos kojos ant gruodo ir šimtametė giria. Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit... Žvanga metalo žvaigždės virš mūsų galvų vakare.

Auga platanai ant vieškelio — amžių giria. Broliai paklydo ir seserys verkia prie vartų. Bala ant balto debesio šiaurėj lininė skara — gėrėme mirusių upių vandenį žalią ir kartų... Miega toli vandenyno saloj nepažįstamoj žemė gera.

Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit... Moterys klūpo prie kartuvių — užta giria. Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit... Žvanga kareivių žingsniai ir žvaigždės tuščiam vakare.

Ilse Riekas Nagys

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

SIBIRO ŽIEMOS VARTUOSE

Savaite padirbėjus prie bulvių kasimo, nusiuntę grupę darbininkų į tolimąjį kulistaną, surinkti ir sukrauti į kūgius nupiautas avižas ir miežius. Nesinorėjo palikti bulviakasio, nes čia buvome, sočios ir darbas lengvesnis. Bet reikia eiti, kur siunčia. Čia stovykla, tik neaptverta spygliuotomis vielomis. Čia turime kasdien dirbti ten, kur esame varomi. Tinginiaujančius ir vengiančius darbo liaudies teismai smarkiai baudžia. Komendantas dažnai vis perspėja, kad karo laikas ir turime ištisą parą dirbti, nes frontams reikia duonos. Koją už kojos vilkdamas, tuojau pasileidome į nurodytą kulistaną. Ejome purvinais laukais būreliu, apdriskusios ir perkarusios. Į tolimiausius ir sunkiausius darbus varinėja mergaitės ir vienišas moteris. Taip ir susidarė bendra grupė ir atsirado bendri reikalai. Visos galvoje, kaip ši dieną praleisti, kaip pavalyti, po kokiu krūmu prisiglausti ir po galva pasidėjus kumštį pernaktoti.

Atviriau su vietiniais išsikalbėti negalima, nes baisu išdavimo. Froska buvo nuoširdi, bet visai neišlavinusi, nieko neskaitė ir toliau už savo kaimo nieko nežinojo. Net ir cerkvėje nėra buvusi. Beveik visi kaimo gyventojai buvo daugiau ar mažiau nukentėję, kiti prigrasinti, bet visi instinktyviai atsargūs.

Eidamos šnekėjome apie eilinius šios dienos reikalus ir rūpesčius, kur nudžiauti turnepsą ar ropę, o gal savo laimei atrasime žirnių kūgį.

Atrodo, kad mums ilgokai teks pasivečiuoti tame kulistane, nes laukai labai platūs. Ten miežiai ir avižos buvo jau nupiauta, surišta į pėdus ir sustatyta. Mums reikia juos suvežti vienon vieton, sukrauti stirtosna ir iškulti.

Sibire žiema labai staigiai atjoja. Prasideda liūtyš, jas pakeičia liūdros, vis daugiau lietus maišosi su sniegu ir užšąla. Dar prideda sniego ir jo jau nepaleidžia iki pavasario. Visą žiemą jokio atlydžio.

Porą dienų dirbome sausai. Turėjome vieną arklių ir išgverusius aukštomis drobynomis ratus. Krovėme javų pėdus ratuosna, nesvarbu sausi ar šlapai, skubinomės suvežti į nurodytą vietą ir sukrauti į krūvas.

Pirmas dienas aš šakėmis mečiau pėdus vežiman, o vyras juos taisė ir tingiai mynė vežimą. Čia jau tokia mada, kad moterys visada dirba sunkesnius darbus, kaip vyrai. Tas paprotis atkeliavęs iš kaimyninių šalių. Mongolų padermės vyrai visą laiką kariavę, lais-

Esam pašaukimu, kraujo giminyse ir likimo lemtim tikrai viena dalelytė gyvos lietuvių literatūros grandies. Jos, tvirtai tikiu, nesutrukys nei nuotoliai, nei laikini laikmečių sąmyšiai, nei vergijos.

Būčiau laimingas, jei "Broliai balti aitvarai", viena mano knygų ši vakarą taip netikėtai išskirta ir atžymėta, išliktų vienu slanksteliu toj gyvojoj grandinėj. To kiekvienas rašytojas, labiau negu betkoks premijos, tikisi ir trokšta. Todėl, dėkodamas Lietuvos rašytojų draugijai, jury ir mecenatams ir jums visiems, kurie tebelaukiate lietuviškos knygos, noriu lygiai dėkoti Martynui Mažvydui, Kristijonui Donelaičiui ir pačiam jauniausiam poetui, kuris šiandien, išelviijoje arba Lietuvoje, rašo savo pirmąją eilėraščių eilutę.

Be jų visų, lietuvių rašytojų, nuo pačio pirmojo, išdriusio parašyti poplerijęsavą žodį, iki paskutiniojo, ieškančio savito žodžio, nebūtų nei mano poezijos.

Prano Baltuonio šaknų skulptūra

Ranka palytėta...

Tik ką Montrealyje pasibaigusioj metinėj Ekspo mugėj garsėjo Moters paviljonas — "Pavillon de la Femme". Spauda visą laiką rašė apie jame vykusius pasirodymus, paskaitas, kontroversinius eksponatus. Kur kas šykščiau buvo atsiliepiama — bet juk tai ne naujiena — apie etninių grupių paviljoną, kuriam rados sau kertelę ir lietuviai. Kuriame buvo surengtos ir Lietuvos dienos.

Neteko lankytis pirmajame pastate, o spręsdamas iš televizijos reportažų, abejoju,

ar vadinamasis "Womenpower" buvo reprezentuotas lygiai taip pat giliai ir teisingai, atseit, ne pigia sensacine prasme, kaip moteriškojo prado kūrybingumas, kurį aptikom banalokai suprojektuotame japonų paviljone.

Žinoma, gali būti balsų, kad lietuvių pasirodymas buvo neefektingas. Galvojant, kad kiekvienas pasirodymas parodoj turi būti klyksmas, riksmas, kad turi pritrenkti žiūrovą, iš tiesų turime sutikti, kad lietuvių kampelis isterika nepasizymėjo. Ku-

mes dėti, kad mūsų visa kultūra nerėksminga?

"Ne, čia ne vengrai", pasak vienos tuteišos, "jų kos-tiumai kitoki. Be to, jie neturėjo aulinių batų". Psychodelikos mūsų tautodailėj nėra. Spalvos prigesintos. Ir dainų nešukalioja lietuviai, kaip koks variotas kalnietis. Pasakyti pasauliui, kad mes esam skirtinga tauta, savita tauta, yra labai nelengva.

O tačiau mūsų parodėlė tai atliko. Galima, žinoma, būtų pasigesti vienos visus eksponatus krūvon jungiančios minties. Vieno simbolio. Kokio?

Neužmirškim, kad Ekspo rengėjai įkyriai brukio savąj temą — lietuvių įnašą Kanados gyvenimui. Kvebeko kontekste, kur taip opus tautinis išlikimas, mūsų emblema galėjo būti Knvgnėšys. Bet ar tai nebūtų buvęs pasigyrimas, žinant savosios grupės silpnybes?

Parodėlės organizatorė, ar kaip buvo sakoma — koordinatorė, Birutė Nagienė teisingai pasielgė, pasirinkdama vidurio kelią. Gal vertėjo šalia Gintaro ansamblio nuotraukų išstatyti ir kitų grupių, sakysim, Gyvataro fotografijų. Bet gintariečiai buvo čia pat. Koncertavo. Kas dar svarbiau: darbavosi paviljone. Kas galėjo būti šaunesnio, kaip tos "pupos" tautiniuose drabužiuose, raitančios iš šiaudelių kalėdinius papuošalus. Jų vaizdas atlygino sukaupai kuriuos neapsižiūrėjimus, sakysim, užmiršimą išstatyti Montrealyje išleistų lietuviškų plokštelių aplankus — Montrealio teatro ir Krivulės.

Bet apamai paroda buvo tikrai vykus, surengta su didele skonio nuovoka. Be nereikalingo perkrovimo. Ir tautodailė, ir išelviijos dailininkų kūryba jungėsi į darnią visumą. Jautėsi moteriška ranka, jautraus žmogaus pastanga sukurti ne parodos kambarį, bet menę, patrauklią saviems ir svetimiems. Nepritrenkti, bet kerėti nuo-

taikingumu... Skubančio turistai visvien nesulaukys, nors ir peilius rytum. O tačiau buvo tyliai slenkančių ir ilgai skaistančių mūsų liaudies dainų tekstus lankytojų. Tokie mums svarbūs.

Nepaslapstis, kad Birutė Nagienė nepavyko įgyvendinti nė trečdalis to, kas norėta. Daug kas atspėjo, kad ir tie patys dailininkų darbai atklydo ne iš Montrealio "rezidencijų", bet iš jos pačios buto. Kad tik būtų mažiau to klapano. Bet lietuvių skyrių gaubė nuotaika, kuriai išreikšti tenka šauktis poeto žodžių: "Girdėjau motinos sekmadienį maldas vidudienį, tylūs žingsnius tuščiuose kambariuose, duris..."

Rami nuotaika, namų nuotaika, kur kiekvienas dailistas palytėtas. Ir rūtų puokštė ir jurginas, paliestas su meile. Nevisiems, gal būt, patiko atplaukiančios muzikos garsai. Kodėl pabūgta lietuvių simfoninės muzikos? Čekai, pylė Dvoržaką, vengrai Kodaly. Bet magnetofono įrašas buvo atliktas gerai. Visur jautėsi kultūringumas, kurio nelabai tikiesi mugėje, bet kuris neužsimiršta, išlieka ilgai atminty. Kuris, svarbiausia, nuteikia svajot apie ateinančiais metais galimą pasirodymą, nuteikia norėti padaryti jį dar geresnį, solidaresnį.

Norėtusi viltis, kad B. Nagienės tylūs žingsniai suburs Montrealio "Lithuanian Womenpower" dar šaunesniam. 1971 metų Ekspo pasirodymui. O vyrai! Juk vienaip ar kitaip atcypens iš paskos...

V. A. J.

NAUJAS

ŽODYNAS

Dr. A. Klimas lituanistinėms mokykloms ruošia "Aiškinamąjį lietuvių kalbos žodyną", kurį baigęs redaguoti spalio mėn.

Žodyną leis JAV Bendruomenės švietimo taryba.

Reikia pamiršti romantiką, nes nėra laiko dairytis stovint Sibiro žiemos vartuose. Tuojau išgirsti raginimą "skarej!", o ir šaltis verčia gyviau judėti. Mano pakulinio maišo švarkas menkai šildė. Tik visa laimė, kad turėjau iš namų atsivežusi vyrišką megztuką ir vyro šilts viršutines kelnes. Niekada savo gyvenime jokiais rūbais taip nesidžiaugia, kaip šitais.

Po pietų jau pradėjo kulti. Aptvarkė pernykštę rigą, pataisė stogą, išsėmė iš vidaus sniegą, švariai iššlavė aslą ir parengė grūdams pilti. Paleido mašiną, kuri kaukdamas ir drebėdamas pradėjo per savo nasrus spiaudyti šlapius šiaudus. Grūdai labai drėgni ir supilti krūvosna degs. Tačiau viskas nesvarbu. Reikia, kad įsakymas būtų įvykdytas, tuojau turi būti iškultas vasarojus ir grūdai pristatyti valstybės sandėliuose. Kada bus tai atlikta, tai kolchozo vadovybė galės pasigirti, kad kuliame, skubame ir vasarą jau baigiame sudoroti.

Aš labai norėjau patekti prie kūlimo darbų. Atrodė, kad čia šilčiau ir lengviau dirbti. Mašinos diržui nutrukus ir darbui sustojus, rigoje galima rasti užuovėją. Bet nepaliko... Saviems visada geriau pataiko.

Traukėme iš sniego šlapius pėdus iki vėlaus vakaro. Tik jau gerai sutemus leido grįžti prie lauzo vakarieniam. Vos begalėjau paeiti ir šiaip taip pasiečiau lauzą. Buvau labai alkana, pavargusi ir peršlapusi. Nuo sunkaus darbo skaudėjo visus raumenis, o kelių sąnarius labai gėlė, nes nuo drėgmės paastrėjo reumatinis uždegimas. Gydymo jokio, mūsų gyvybė komunistams ir kolchozo vadovybei visai nerūpi. Nemielas jau darėsi šis pasaulis. Atrodė, kad kova už gyvybę jau baigiasi.

Darbininkai, suėję prie lauzo, susėdo pailsėti, pasišildyti ir apdžiūti. Vakariene dar buvo neišvirta.

Aš nuėjau prie didelės šiaudų krūvos, joje pasislėpiau ir graudžiai pravirkau. Dar niekada savo gyvenime taip gailiai nebuvau verkusi. Nesinorėjo gyventi ir būčiau labai dėkinga juodajai našlei giltinei, jei mane dabar pasiimtų. Toks baisus vargas, badas, toks žmogaus paniekimas ir išnaudojimas, kad nėra žodžių jam išsakyti, o laisvi žmonės negalės to suprasti.

Po kiek laiko atėjo manęs ieškoti brigadininkas P. S. Barbašynas. Radęs mane verkiančią, nieko nepasakė ir surūgęs pasišalino.

Išsiverkusi atsiplėkėjau ir pajutau, kad esu labai peršalusi. Kojos buvo peršlapusios ir karninės vyžos vos ant jų laikėsi. Su purviniausiu švarko rankove apsišuosičiau kruvinas sąsaras ir nuėjau į kulistaną. Ten nusivariau jau baigiančias plyšti vyžas, užsilipau ant narų ir nusigrėžusi į sieną atsiguliau. Aš vis stengdavau ant narų susirasti kampą, kad tik iš vienos pusės turėčiau kaimyną.

Visi jau buvo po vakarienes. Niekas man nepasiūlė sriubos, ir aš nėjau ieškoti virėjos. Buvau perkariusi, kaip alkanas bastūnas šunelis, bet valgyti neišnorėjo. Kančia žmoguje viską nustelbia.

Vieni jau miegojo ir knarkė, paaugliai, susisukę žolį bankrutkes, skaniai rūkė, o kiti dar kalbėjosi ir ginčijosi.

Rytą pasigirdo įprastas ir keiksmas palydimas kėlimas, tariamieji pusryčiai ir vėl į laukus. Man vėl tenka tampoiti neštuvus. Diena buvo gražesnė ir šiltesnė, vėjo nebuvo, o saulutė, lyg pasigailėdama vergaujančių, glostė savo spinduliais mūsų veidus. Man vyžos jau visai susiavėjo. Prisivelia purvo ir sniego, pasidaro labai sunkios ir apvaros tuojau perplaukė ašes. Tik pasitaisau ir vėl tas pat. Tuojau liksiu visai basa, o naujų vyžų čia niekur negausi. Rengiuosį lemiama sprendimui.

VYZOS

Komunistinė spauda išsiijususi šūkauja, kad dabar Sovietų Sąjungoje sunkioji pramonė ir kasdieninių reikmenų gamyba žymiai yra pralėkusi carinėms Rusijos laikams. Sovietinė periodika dažnai pasiiaipo, kad tada buvo vyžų laikai, nes išnaudojami mužikai ir darbininkija neįstengė padoresnio apavo nusipirkti. Taip sakoma tik savajai propagandai paryškinti ir apdumti žmonėms akis. Taip tvirtindami jie visai nerauduodami meluoja.

Tiesa, vyžos caro laikais buvo naudojamos apavui. Jos tada buvo kaip nacionalinis rusų autuvas. Prisimenu, kad 1916 m. Smolensko pradžios mokykloje, kuria ir aš lankiau, turtingų pirklių dukrelės, prie garinės uniforminės suknutės, nešiojo dailias vyželes. Ir dėl to niekas tada nesistebėjo ir iš nuostabos pečiais netraukė.

Komunistinis "rojus" rusų tautos nuo vyžos neišgelbėjo. Su sovietine santvarka dar ir dabar drąsiai ir išdidžiai žygiuoja atsilapojusi vyža, kuri ypatingai gerai jaučiasi Sibire.

Mūsų kaime yra vyžų pramonės "kombinatas", kuriame dirba tik vienas darbininkas seniokas Širokavas. Vienas vyžų meistras, bet jam duotas didelis planas. Jo uždavinys aprūpinti visus kaimo gyventojus vyžomis. Anksti pavasarį jis prisilupa karklo karnų ir ištisus metus pina vyžas — žiemą ir vasarą. Už tą darbą kolchozas jam moka darbdieniais. Pora karninių vyžų kainuoja pusę darbdienio. Kas paima vyžas, tai tam pusę darbdienio nurašo, o per metus reikia sunašioti daug porų vyžų, nes karninės labai nestiprios.

Taip ir užsidirba seniokas nustatyto darbdienio skaičių. O tas skaičius vyrams būna 450, o moterims — 350 darbdienių metams. Darbdienių skaičius dažnai priklauso nuo kolchozo valdybos, nes ji juos nustatinėja.

Kolchozų valdybos nustatinėja išdirbio normas ir darbininkams parduvinėja vyžas, o vyžos diržuojasi, kad jas kompartija vertina, plečia jų gamybą, todėl vyželės linksmai šypsosi ir laukia tikrojo komunistinio rojaus.

Bus daugiau

Kai užsienių lietuvių spaudoje įsisiūbavo ginčai, kokie yra "tikri" ir kokie "netikri" lietuvių liaudies šokiai, tą pačią problemą — atrodo, truputį skausmingai — neseniai išgyveno ir Lietuvos šokėjai.

Buvo tai Anglijoje, kur tarptautiniame Teeside folkloro festivalyje dalyvavo ir pavydintis šokių ansamblis Rasa iš Kauno. Konkurenciją kauniečiai turėjo nemažą: festivalyje buvo penki tūkstančiai dalyvių, suvažiavusių iš 27 šalių. Ir rezultatai nebuvo itin puikūs. Rasos šokėjai nelaimėjo nė vienos prizinės vietos, tik dainininkai laimėjo antrą, o kanklininkai — trečią vietą varžybose.

"Naujienu" pastaruoju metu išgarsintasis Lietuvos liaudies šokių specialistas Juozas Lingys, savo išpučius apie festivalį spaudoje pasakodamas, skundžiasi, kad Rasa buvo atsižvelgusi "sceninius" liaudies šokius, o festivalio vertinimo komisija reikalavusi grynai etnografinių, "nepagražintų" šokių.

Pasak Lingio, "neišvystyti etnografiniai liaudies šokiai estradose neturi didelio pasisekimo", tačiau pripažįsta, kad, vykstant į konkursus Vakaruose, "reikia turėti paruoštų ir grynai etnografinių šokių".

New Yorke leidžiamoji "Laisvė", kurią Lietuvos komunistinė spauda paprastai vadina "pažangia", komentuoja NL spausdintą Al. Gimanto straipsnį apie išsiviečiusiuosius lietuvius. Be kita ko, išspausdino ir tokius sakinius:

"Al. Gimantas laiko neprotu ir nepraktišku pageidavimu, kurie išako jų pelenus nuvežti ir palaidoti Lietuvoje tikrai tada, kai ten sugrįš fašistinis režimas. To, girdi, gal nebebus galima sulaukti".

"Sugrįš fašistinis režimas"? Nejaugi Al. Gimantas iš tikrųjų taip ir rašė?

Citatos vis dėlto turėtų būti grynos kaip kristalas. Ypač spaudoj, kuri vadinasi "pažangia"...

J. Švalsto Vilniaus propagandininkai, tur būt, nepavadinę kitaip, kaip "buržuazinių nacionalistų". Savo prisiminimų knygoje "Dangus debesyse" J. Švalstas valdžiai ir sąžiningai aprašė, kaip 1919 m. buvo sušaudytas Jurgis Smalstys-Smolkskis.

Ne, ne bolševikai, bet nepriklausomos Lietuvos kareiviai J. Smalstį sušaudė. Ir ilgus metus Lietuvos visuomenėje trukusi diskusija, ar teisėtai, ar su pagrindu J. Smalstys savo gyvybės neteko, po J. Švalsto prisiminimų paskelbimo, atrodo, galutinai išryškėjo: Ne, neteisėtai ir be pagrindo J. Smalstys buvo sušaudytas. Nebuvo jis sovietinės santvarkos šalininkas, bet ilgametis kovotojas prieš caro režimą, už demokratiją ir socialdemokratišką — bet ne sovietinę — Lietuvą.

Ir jaunutėje, dar vis besikuriančioje nepriklausomoje Lietuvos valstybėje buvo pridaryta klaidų, netokių tragiškų, kaip J. Smalsčio sušaudymas, o lietuvių visuomenė jau yra pakankamai visuomeniškai subrendusi tokias tautos istorijoje padarytas klaidas sąžiningai pripažinti.

Nesąžiningi, deja, yra Vilniaus propagandininkai, J. Smalstį-Smolkskį priskirdami prie "kovotojų dėl tarybų valdžios" (plg. "Lit. ir meną", 1970. VIII. 8). Tokiu jis savo gyvenime iš tikrųjų nėra buvęs.

Svarbiausia, kad tokia propaganda ne labai gudri: J.

Smalsčio biografinė juok nėra nežinoma, ir šaltiniai yra ne tik Vilniaus bibliotekų "specfonduose", bet ir Vakaruose.

Spaudoje skaitome, kad Vliko taryba Vakarų Vokietijos parlamento narius pasiryžo pamokyti, kas yra naudinga Lietuvai, pačiai Vokietijai ir net Europai.

Susirūpinusi Bonnos-Maskvos sutartimi, kuri Lietuvai, matyt, iš tikrųjų nėra labai naudinga, Vliko taryba sudarė ad hoc komisiją, kuri turėsianti išvystyti "visuomeninę akciją", idant ir "kitos tautos padėtų vesti kovą prieš sutarties ratifikavimą" Bonnos parlamente.

O šaukštai jau po pietų, ir tik politinis stebuklas galėtų tą ratifikavimą sutrukdyti.

Dar tik ruošiantis deryboms pasaulinė ir Vokietijos spauda pradėjo spausdinti straipsnius apie sudaromą sutartį, ir besitęsiančių savaitinių bėgyje apie tai buvo prispausdinta milijonai žodžių. Pasiformuoti laiko turėjo ir Vliko darbuotojai. Ir viskas būtų buvę puiku, netgi girtina, jei dar deryboms tebevykstant Vlikas Bonnos vyriausybę ir parlamentarus savo išmintingai ir rimtai paruoštu memorandumu būtų informavę apie lietuvišką požiūrį tos

Dail. Žibuntas Mikšys: Senio galva

sutarties atžvilgiu. Tačiau vokiečių parlamentarų post factum mokyti, kas naudinga ir nenaudinga pačiai Vokietijai, vis dėlto neįeina į Vliko kompetencijos ribas. Tokie "pamokymai" nėra nei rimti, nei mandagūs.

Piktinasi Vliko žmonės, kai Vlikas kritikuojamas. O tos kritikos išvengti ne taip jau sunku — tegu tik Vliko žmonės nekrečia juokų.

L. T.

LEIDYBOS ARUODUOS

AABS. Bulletin of Baltic Studies. 1970 m. Nr. 2. Redaguoja O. Aarens. Iš lietuvių red. kolegijoje dalyvauja Br. Vaškevičius.

Tai Baltų studijas skatinti draugijos biuletenis, kuriame, be organizacinių reikalų, spausdinama daug informacijų apie baltiškąsias studijas Vakarų universitetuose ir kolegijose.

JAUNIMO ŽODIS. Vokietijos lietuviškojo jaunimo laikraštis. 1970 m. rugpjūtis. Leidžia VLB Jaunimo sekcija. Redaguoja Teresė Bogutienė, Romas Šileris ir Andrius Šmitas. Adresas: 53 Bad Godesberg, 1, Annaberger Str. 400, W. Germany.

Tur būt būdinga, kad šio JŽ numerio viršelį puošia dr. J. Bogutos nuotrauka, kurioje vaizduojamas Montiers mieste, Prancūzijoje, pastatytas paminklas, pavadintas "Revoliucijos dviasia".

Savaip "revoliuciniškas" JŽ buvo nuo pirmojo savo numerio, kai pagrindiniais jo ramsčiais ir redaktorais buvo Kristina ir Vytautas Brazaičiai. Pastarasis yra pirmas numeris, redaguojamas jau naujų redaktorių. Žinoma, stilius ir apipavidalinimas skiriasi, tačiau tas jaunatviškas nepasitenkinimas tuo, kas yra, o konkrečiai kalbant — seniais, be jokios abejonės jaučiasi ir šiame numeryje. Be įvairios informacinės medžiagos ir gausybės iliustracijų, šitas idomus ir patrauklus JŽ numeris spausdina ir tris didesnius, dėmesį atkreipiančius straipsnius. Tai A. Hermano maždaug programinis rašinys, pavadintas "Trečioji visuomenė prieš autoritetą", kuriame jis jaunuosius ir prilygina tai "trečiajai visuomenei", Andriaus Šmito straipsnis vokiečių kalba apie Lietuvos okupaciją prieš 30 metų. Pastarasis straipsnis, be abejoj, yra labai vertingas tiems jauniems Vokietijos lietuviams, kurie lietuviškai skaityti nebe-

moka, bet Lietuvos reikalais domisi ir net sielojasi. Ne paskutinėje vietoje paminėtinas ir Romo Šilerio informacinis rašinys apie popo muziką dabartinėje Lietuvoje.

MŪSŲ SPARNAI. Lietuvių evangelikų reformatų žurnalas. 1970 m. birželis. Nr. 28. Redaguoja Jokūbas Kregždė. Adresas: 2439 W. 51st. Street, Chicago, Ill. 60623, USA.

Tai stambus 96 psl. gausiai iliustruotas leidinys, kuriame išspausdinta ne vien tik religinės tematikos rašinių, bet ir kitokių straipsnių. Dėmesį, sakykime, atkreipia plati J. Kregždės studija apie Biržų kunigaikštijos valdovus Radvilus.

LAIŠKAI LIETUVIAMS. Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. 1970 m. liepa-rugpjūtis. Nr. 7. Redaktorius Juozas Vaišnys. Adresas: 2345 W. 56th Str., Chicago, Ill. 60636, USA.

Kiekvienas naujas redaktorius leidiniui uždeda savo antspaudą. Ir šio žurnalo redaktoriams pasikeitus, savaip keličiasi ir pats leidinys. Tą idomiai išreiškia du šiame LL numeryje paskelbti skaitytojų laišukai.

"Modernistas" rašo: "Man atrodo, kad Laiškai Lietuviams pradėjo konservatyvėti. Nenu-eikite per toli šiuo keliu". O "Lietuvis" taip pasisako: "Jau norėjau anais metais Laiškų Lietuviams atsisakyti, nes jie buvo virtę Laiškais lietuviukams, bet dabar, kai jie vėl tapo Laiškais Lietuviams, tai skaitysiu ir toliau".

TĖVYNĖS SARGAS. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1970 m. Nr. 1. Leidžia Lietuvių Krikščionių demokratų sąjunga. Redaguoja Domas Jasaitis. Adresas: 220 Seventh Ave., Mount Vernon, N. Y. 10550, USA.

al. gimanto skiltis

SUKAKTIS, MINIMA ATŽAGARIA RANKA

Rugsėjo vidury sovietinamoje Lietuvoje nemažomis iškilmėmis žadama paminėti Vilniaus universiteto bibliotekos 400 metų sukaktis. Nėra ko ir aiškinti, įvykis tikrai neeilinis, svarbus visai gyvajai lietuvių tautai ir jau jokių būdu neso-

Laimingu sutapimu Stasys Barzdukas yra ne tik PLB pirmininkas ir PLB biuletenio redaktorius, bet ir kalbininkas, dabar "Pasaulio lietuvių" mokoviškai tvarkantis kalbos patarimų skyrelį. Tokio skyrelio reikalingumas turėtų būti akivaizdus kiekvienam, skaitančiam išsiviečiųjų lietuvių spaudą.

Šiame biuletenio numeryje spausdinama įvairių kraštų LB veiklos apžvalga, atskiri skyriai paskirti švietimui, kultūrinei veiklai, lietuvių fondui, pradėtas spausdinti jaunimo simpoziumo Chicagoje aprašas.

LIETUVA. Chicagos lietuvių filatelistų draugijos biuletenis. 1970 m. Nr. 6. Redaguoja Eug. Petrauskas. Adresas: 7742 So. Troy Str., Chicago, Ill. 60652, USA.

Biuletenyje dažnai spausdinama ne vien tik filatelistams idomių rašinių. Šiame numeryje, pvz., spausdinami dail. Adomo Varno prisiminimai, kaip jis kūrė pirmuosius nepriklausomos Lietuvos pašto ženklus. Ypač idomi ir beveik truputį sensacinga yra spausdinama dokumentacija, kaip 1919 m. Šveicarijoje buvo neteisėtai padirbinėjami Lietuvos pašto ženklai.

MŪSŲ KRAITIS. Chicagos Kristijono Donelaičio aukštesniosios liuanistinės mokyklos moksleivių metraštis. 1969-1970 mokslo metai.

Tai puošnus, gausiai iliustruotas, žurnalo formato 100 psl. leidinys. Turinys — pačių moksleivių rašiniai.

vietinis, nors režimui patal-kaujant, kur reikia ir nereikia, vis bus pabrėžiamas visos tos šventės sovietinis pobūdis. Ten, aišku, kitaip ir būti negali.

Stebėtis tektų, kad išsiviečioje tas jubiliejus gana skystai minimas. Viena kita beveik kronikinio atspalvio žinutė, lyg sąmoningai norint kažką nutylėti, kažką negirdomis praleisti, vis prisibijant, kad, čia suruošus ką nors didingesnio ir išpuilingesnio ta intencija, bus jau pasitarnauta dabartinių sovietinamos Lietuvos valdytojų tikslams...

Turime pajėgų ir autoritetingų autorių, kurie ir patys jaučia, kad ignoruoti tokia svarbią sukaktį, tik jau nederėtų, o jie galėtų paruošti iš tikrųjų nemažos reikšmės studijas apie tokia svarbią visam lietuviškosios kultūros ir lietuviškojo mokslo reikšmę įstatigą.

Kaip į tai bežvelgsi, galime su pagrindu didžiulius, kad Vilniaus visados buvo lietuviškosios kultūros lopšys, o ką jau bekalbėti apie Vilniaus universitetą, kurio 400 m. sukaktis bus minima bene už devynių metų. Neveltui ir sovietija norėtų sau lengvai paglemžti visus nuopelnus, kaldama sau ir svetimiesiems, kad Vilniaus universitetas yra pati seniausioji aukštojo mokslo institucija visoje jų imperijoje.

Brangus mums tas universitetas, turėtų būti nemažiau brangi ir tos mokslo įstaigos tiesioginė šaka — biblioteka. Jos sukaktis kaip tik teikia pulkia progą dar geriau ir dar plačiau susipažinti su tuo lietuviškuoju kultūrinio židiniu, be kurio, savaime suprantama, būtų neįmanomas bet koks akademinis darbas ne pačiame universitete.

Ar nebūtų pats laikas visu rimtumu pagalvoti kaip išsiviečios lietuviui, bent jau tie, kurie nuoširdžiai domisi savosios tautos moksliniais ir kultūriniais lobiais, galėtų prasmingiau paminėti neeilinę sukaktį ir bent kiek daugiau supažindinti savuosius ir plačiuosius akademinius svetimųjų sluoksnius su tokia gražia amžiaus sukaktį švenčiančią įstaiga.

Rasi, Lietuvius gal galėtų paskirti tam tikslui visą numerį, ne vien tik rašyti, bet ir iliustracijomis perpintą. Gal ir kiti mūsų visuomeninio ar kultūrinio turinio žurnalai galėtų ryškiau paminėti sukaktį, kurią pagrįstai gali didžiulius ne vien tik Lietuvos, bet ir išsiviečios lietuvių šviesuolis.

Dr. L. Vladimirovas, būdamas Jungt. T. aukštu pareigūnu, įstengė suruošti toje aplinkoje Vilniaus universiteto bibliotekos minėjimą. Mes, lietuvių, praktiškai tą parengimą boikotavom, kaip grynai sovietinės propagandos išmėslą, ir jame, su pasitalkusiomis išimtimis, dominavo vien tik svetimieji. Bet, kaip dabar kad ir iš mažos laiko perspektyvos žvelgiame, turime pripažinti, kad bent iki šiol, Vakaruose svetimiesiems tik tiek ir tebuvo atlika.

Mes vis dar lūkuriojame, laukiame. Gera ir puiku minėti gimnazijas, lietuviškosios operos sukaktis, bet tik prabėgus, atkištinai prisiminti Vilniaus universiteto bibliotekos sukaktį, kažin ar jau taip dora.

Ogal, rasi, sulauksime, kai aktyvūs lenkų išsiviečiai "Vilniaus mylėtojai" ims ir suruoš "nuo amžių lenkiško Vilniaus universiteto" ir jo bibliotekos sukakties minėjimą...

Dail. E. Gaputytė: Šokantis negras

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

LONDONE, ONTARIO, SPALIO 10-11 DIENOMIS

toronto

PASIKALBĖJIMAS TRAUKINYJE

Amerikietiškos išvaizdos, šiaudinė skrybėlė, šviesia eilute apsirengęs, lietuviškai kalbą vyras užsimena apie praleistas atostogas. Iki šiol jam nebuvo žinoma, kur vasaros savaltgaliais dingsta torontiečiai. Ir penktadienio alučiai rengiami Lietuvių Na nuose buvę tušti, šeštadieniais nepilnos valgyklos, sekmadieniais abi lietuvių bažnyčios kažkaip nykios be parapilječių.

Jis nuvažiavęs atostogauti į Springhurst vasarvietę ir ten radęs beveik visus torontiečius. Ten prisijūręs įvairiausių figūrų ir vos pastebimų bikini kostiumų.

Ten buvę visi žiemos metu Floridoje sutikti jo pažįstami: sesutės Kaunaitės su motinėle, Girdauskienė, Karbūnienė, Girinienė, buv. Paramos direktorius Šernas. Ten jis matęs mūsų nekilnojamo turto pirklius dr. Kaškelį, Jokubaitį, Kerberį ir Verslo pirmininką Karpį. Netikėtai aptikęs žurnalistą Alšėną, kai šis pakrantėje aiškines pas Sekonius atostogaujančiam solistui Verikaičiui, kaip brendant į vandenį geriau apsiptarinti. OMasionis, poligos sustiprėjęs, narsiai ritosi su ežero bangomis.

Čia buvę vilų savininkai Adomavičiai, Kairiai, Kaminskai,

Draugeliai, Rimkai, Baltakiai, Vaidotai, Abromavičiai, Morikūnai, Statulevičiai, Čepai, Gudaičiai, Augaičiai, Šileikos, Juozapavičius, iš Otavos atsikėlę Šiurnos, visą vasarą gyvenę Dobilai, Jonaitienė, statybininkas Jonaitis, lietuviškos knygos puoselėtojai Misevičiai. Vaisvilų jaunimas kaip viesulų skraidęs ežero bangomis su motorine valtim. O vėliausi vasarnamio savininkai dr. ir daktarė Kazlauskai savo pakrantės vilą taip pertvarkė, kad vos galima beatpažinti.

Vaikštinėdamas pakrante šiaudinės skrybėlės savininkas kiekvieną kartą kvietė prie nesibaigiančios šachmatų partijos prof. Zubrį ir Tautos fondo darbštų veikėją inž. Lelį. Buvusi ir jaunojo Lelio šeima su maža dukrele, žaidusia su šuneliu. Prie šachmatininkų retkarčiais prisėdavusi ir dr. Zubrienė, kurios dailios figūros galėjusi pavydėti ne viena, geriau nuagusi mergaitė. Tuo pačiu jis patyręs, kad prieš porą metų Zubrys buvęs prisijaukęs tris rakūnus. Su tais žvėreliais Zubrys buvęs taip susigėjęs, kad grįžtantį miestą, vos galėjęs su jais persiskirti.

Jis matęs besimaudančių skulptorių Dagį, kurio darbai visai vasarai esą išstatyti kitoje kelio pusėje esančioje suvenyrų krautuvėje. Matęs ir solistą Marijošių, kuris buvęs surengęs keletą iš Lietuvos atvykusių solistų koncertų ir pe-

reitais metais pats plačiai apkeliaavęs visą Lietuvą. Be to, jis užėjęs gražių ponių triumviratą — Balčiūnienę, Mikšienę ir Pacevičienę. Ten pat buvęs dr. Pacevičius aiškines savo svečiams apie aukštą vandens lygį ir dėl to gerokai susiaurėjusią pakrantę. O ties jo vasarnamiu vandens paslėpti didžiuliai akmenys esą pavojingi ir kojos pirštams ir keliams. Jis pamatęs solistę Šcepavičienę iš savo pakrantės pušynėlio besigėrinčia saulėlydžiu.

Šiaudinė skrybėlė pasikėlęs, nosinaite braukdamas prakaitą, amerikietiškos išvaizdos vyras pasakoja, kad jis sutikęs švietimo vadovą Tamošauską ir mok. Rimkūną, jiems diskutuojant šeštadienines mokyklos reikalus. Jis susipažinęs su nuo pirmųjų dienų čia išsikūrusiais Matulevičiais. Matulevičienė visus pažįstamus draugiskai užkalbinanti, pasisveikinti. Jis matęs Šapokienę ir kitą Matulevičienę kalbantį su tik kailis Cape Cod atostogų grįžusiais Juclais. Jis dailiai bangomis paskraidęs su statybininko Skrebūno motorine valtim. Plaukiojimo ekspedicijoje dalyvavęs prekybininkas Tumosa ir jo patraukioji žmona. Ten pat su savo vyrų maudėsi jaunoji, neseniai savo kabinetą atidariusi Gražina Girdauskaitė. Jis tiesiog negalįs atsistebėti, tos mergaitės gabumu, kad ji nesitenkindama eilinės gydytojos mokslų, pasiekę iškilų medicinos specialistės laipsnį.

Toliau nuo kitų atsiskyrusius jis užėjęs Čiurlius ir Skukauskus. Pakrantėje jis sutikęs vasaros jaunimo stovyklos komendantą sportininką Šapočkina. Su juo buvusi iš Lietuvos atvykusi Šiaulių teatro aktorė Budrevičiūtė. Nors viešnia šiuo metu vaidina Vilniaus teatre, bet ji sakėsi negalinti pamiršti gražaus Reikjavos ežero.

Visą vasarą čia gyvenančio, visur dviračiu važiuojančio Banello susisiekimo priemonei įstrigus į minkštą smėlį, dar gerai atrodęs savanoris kūrėjas tuojau nusėdęs ir išreiškęs jam savąjį rūpestį. Kaip ir kiekvieną rudenį, jis turįs nusikratyti per vasarą išlaikytų jaunų šunelių. Tą paaukusį gy-

vulėlį negalįs palmti į miestą, nes neturįs nė vietos, nė jam leidimo.

Jis sutikęs nemažą ir viengungių ežero pakrantę: Preikšaitį, Mažeiką, Firavičių, Kirstuką, Giedriką, Budreiką, Tamošiūną. Ten pat jis matęs ir čekagiškį Jamdolį su šeima jau eilę metų atostogaujantį pas Gumauskus ir Ramanauskus. Kąs atkreipė jo dėmesį, tai Ramanauskienė, Paramos vedėja, savo skoninguoju apsirengimu tiek bankello raštinėje, Toronte, tiek paplūdimyje. O visą vasarą čia gyvenęs savanoris kūrėjas Kregždė, nežiūrįnt jo 82 metų amžiaus, netik savo ūgiu, bet ir išvaizda atrodęs kaip tikras ažuolas.

Ten atostogavę Kuolai, Tamošauskai, Žemaitaičiai, Jegėlos, Sendžikai, Marcinkai, Steponaitis, Slapšienė, Januškevičiai-Jauniai, statybininkas Žaldokas su šeima. Iš netoliese esančių savo ūkių atvažiavę pasimaudyti Klupšai ir Jonaičiai. Jis matęs inž. Čiuplinską su žmona ir jų gražiu penketuku. Iš Hamiltono buvę Štarai, Ankudavičiai, Pleinys o mok. Virbickaitė aiškinusi ant kranto sutiktam kun. Staškevičiui, kaip jie labai pasigenda jauno kunigėlio Hamiltono. Netikėtai jis įpuolęs į detroitičius Šimoliūnus, kurie čia atostogauja jau 17 vasarą pas inž. Šalkauską. S. Pranckūnas

Broliai Repšiai ir broliai Valaičiai akordijonais išpildė po keletą dalykų. Parodos komiteto pirmininkas dėkojo lietuviams už pasirodymą ir pareiškė: "Pagal žmonių plojimą ir entuziasmą, jūs buvotė labai gerai priimti".

Po programos visi šokėjai susirinko pas nuoširdžius ansamblio globėjus Valaičius, kur buvo parengta vakarienė. Pasivažiinę šokėjai skubėjo namo, nes kai kurių laukė sunki diena tabako ūkiuose.

Vasaros atostogoms baigiantis, Baltijos ansamblis pradeda savo darbą. Repetitorijos jau prasidėjo. Dainininkai lavina balsus, o šokėjai miklina kojas. Kanados lietuvių diena artėja, kada Baltija irgi pasirodys. B. A.

hamilton

NAUJA MIRTIS

Rugpjūčio 21 dieną mirė 77 m. amžiaus senosios išsilvijos lietuvė Ant. Wikis, Kanadoje gyvenęs nuo 1909 m.

Kilęs nuo Šiaulių, Viešnių valsčiuje, velionis mirė ligoninėje, joje išbuvęs 4 metus ir 2 mėn. Velionis gerai pažįstamas buvo hamiltoniečiams iš DP emigracijos laikų, nes daugelis atvykusių rasdavo prieglobstį jo namuose, paramą maistu ir patarimu. Išsigijusiems nuosavas patalpas, atlikdavo vandentiekio darbus.

Paliko žmoną Magdeloną, brolių Stasį, sūnų Antaną, dukrą Oną Kanavičienę, keturis anūkus ir du poanūkius, gyvenančius Hamiltono. Palaidotas per vietos liet. parapiją.

Užuojausia artimiesiems, o Antanui ramybės ilsėtis svetimoje žemėje. Z. P.

VALANČIAUS MOKYKLA

Vysk. Valančiaus šešt. lietuvių mokykla mokslo metus pradės rugsėjo 12 d., šeštadienį, 9.30 val. r. St. Patrick mokyklos patalpose, Victoria, King ir Main g-vių kampas.

Į pirmą skyrių priimami visi, kuriems šiais metais sueina 6 m. amžiaus. Į parengiamąjį skyr. — darželį — 4-5 m. amžiaus vaikai. Pirmąjį šeštadienį vaikai paleidžiami 12 val., o visus kitus — 1 val.

Tėvai prašomi visus savo mokyklinio amžiaus vaikus atsiųsti mokyklon.

DEŠIMTMETIS

Dešimtmečio vedybinės suakties proga, staigmena-pobūvis buvo surengtas Vanda ir Juozui Raguckams Burlingtono mieste, erdvuose Vitų namuose. Pobūvio iniciatorės J. Kamaitienė ir L. Vitienė paruošė puikų vaišių stalą ir sukvietė gausų būrį svečių solentzantams pagerbti ir pasveikinti.

Vanda Raguckienė Hamiltono apsigyveno, atvykusi iš Suvalkų trikampio, ir čia susipažino su J. Ragucku. Juodu augina dvi dukras ir sūnų. Zp

st.catharines

KLB St. Catharines apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas rugsėjo 27 d., 11 val., vienuolyno patalpose, 75 Rolls Ave.

Maloniai prašome visus apylinkės lietuvius dalyvauti šiame susirinkime, nes bus renkama nauja valdyba, kontrolės komisija ir svarstomas 1971 m. Kanados Lietuvių dienos rengimas.

Apylinkės valdyba

ILGAI LAUKTA

K. Ališausko knyga „KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES“ I tomas, redagavo Pr. Čepėnas, jau atiduota spausdinti. Spausdina dr. M. Morkūno spaustuve Chicagoje.

I tomas apima: Lietuva ir lietuviai pirmojo pasaulinio karo metu, Lietuvos kariuomenės organizaciją, lietuvių kovos su bolševikais ir bermontininkais. Knyga didelio formato, apie 500 puslapių, 43 karo veiksmų brėžiniai, foto nuotraukos, santrauka anglų kalboje, keltais viršelais. Bus baigta spausdinti, įrista ir išsiuntinama 1971 m. balandžio mėn.

KVIECIU Į TALKĄ

būti knygos mecenatais, rėmėjais ir prenumeratoriais! Kadangi sunku žinoti, kokių egzempliorių skaityti spausdinti, tai maloniai kviečiu iš anksto knygą užsisakyti. Iš anksto knygą užsisakiusiems ir pinigų sumokėjusiems jos kaina \$12.00.

Veikalo rėmėjais bus paaukojusieji nemažiau \$25.00.

Veikalo mecenatais bus paaukojusieji nemažiau \$200.00.

Mecenatų ir rėmėjų sąrašas bus įdėtas knygos pabaigoje.

Čekius ar perlaides siųsti K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629, U.S.A.

Reiškiu pagarbą ir dėkoju

KAZYS ALIŠAUSKAS

I š k i r p t i

K. ALIŠAUSKUI

7312 So. Washtenaw Avenue
Chicago, Illinois 60629 U.S.A.

Siunčiu knygas „Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės“ išleisti

\$.....

Adresas (rašyti aiškiai)

.....

.....

.....

Data Parašas

KELEIVIS

536 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikejimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SEJA

Tautinės, demokratinės minties menėsinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius Grožvydas Lazauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

TREČIADIENI PER

CFMB

STOTI

BANGA 1410, 11.00 VALANDA, VAKARO

1053 Albanelle Cr.,

Duvernay, Mtl. P.O. TEL. 669-8834

Programos vedėjas L. Stonkevičius

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią

hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo, ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams ikydavo hemorojų susitraukimas.

Tadai visu svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad pagerėjimas tęsdavosi daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Piniagai bus gražinti jei nebūsėte patenkinti.

Vienintelė Kanados valdžioje registruota lietuviška natūralaus gydomo sveikatos klinika. Mediciniškas ir pooperacinis gydymas. Psichologinė terapija. Masažai. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Fiziniai gydymai judesiais, -- hidro terapija.

Dr. B. Naujalis, R.M. Ps.D. N.Pt.R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas, 460 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. LE 3-8008.

Geriausią taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas

Paruodame "American Travelers" čekius

Užtikrintas indėlių saugumas

Kapitalas --- virš \$2,100,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus 5%

Šėrus 6% %

Už vienu metų indėlius 7% %

SKOLINAME:

Asmenines paskolas iš 10%

Nekiln. turto paskolas iš 9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti.

Taupyk ir skolinkis

MOKA

5½% už depositus

6% už šėrus (numatoma)

7% už 1 m. term. dep.

7¾% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus

8% už asm. paskolas

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą -- 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBE apdrausta santaupa dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryti).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai --- 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. R. paprastu bei oro paštu.

DOVANOS BE MUITO:

Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo prietaisai, šaldytuvai ir t.t.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti -- mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.

Mūsų įstaiga labai daug kam pasitarnavo ir pasirodžiusi patarnauti ateityje. LIETUVIŲ ĮSTAIGA

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais --- penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;

šeštadieniais --- nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3898

Savininkai A. ir S. KALUZA

BENDRUOMENYBĖS

FONDAS, BENDRUOMENĖ IR ORGANIZACIJOS

Dirvos 64 nr. J. Grauda su savo pašnekovu iš Gimtojo Krašto, Lietuvių fondo klausimą sprendžia taip: "Jei mes tuojau supilsime tą milijoną, apie ką gi tada berašysime, ką gi tada graudensime. Juk kalbos apie LF pasibaigs".

Mums atrodo, kad tos kalbos ir graudenimai apie Lietuvių fondą dar negreit pasibaigs. Amerikos Liet. fondas pasiekęs 9630 tūkst. dol., o Kanados Fondas — 63 tūkst. dol., beveik nebeauga. Kanados Liet. fondui dar trūksta 37 tūkst. dol. Jis jau yra davęs Kanados liet. bendruomenei 10 tūkst. dol., o ateity kas met duos po 5-6 tūkst. Pagrindinis kapitalas — narių įnašai pasiliks nepajudinti.

Labai svarbu, kad KLB organai — Krašto ir apylinkių valdybos prie Fondo ugdymo prisidėtų. Malonu, kad dabar tarp Liet. fondo ir Bendruomenės nesutarimų nebėra. Liko tik bendras tikslas — baigti tą bendruomeninį fondą visiškai sutelkti.

Turime gražių pavyzdžių. Otavos apylinkė, kur gyvena tik apie 100 lietuvių, apylinkės valdyba surinko ir įnešė į Fondą tūkstantį dolerių. Iš viso apylinkė davė 2 tūkstančius ir išpildė normą.

Tuo tarpu kitos didelių apylinkių valdybos — Montrealio ir Hamiltono — įnešė tik po šimtą.

Tenka sutikti su S. Jakubičko nuomone TŽ 1967 m. Nr. 4: "Asmenys, kurie neįaučia pareigos savo pinigine auka dalyvauti bendruose ir gyvybiniuose mūsų tautos reikaluose, negali būti ne tik Lietuvių fondo organuose, bet ir Bendruomenės pareigose".

Nekartą skaičiau, kad turime per daug organizacijų. Be abejo, yra gerų ir reikalingų organizacijų, bet yra ir tokių organizacijų kurios veikia dėl

tradicijos, kaip žaistas, kad jų vadovai turėtų užsiėmimą ir progą pasirodyti visuomenėje. Tokių organizacijų vadovai nesidomi nei Bendruomenės, nei Fondo reikalais. Jie renka narių mokestį, suruošia pagerbimo balių, vieni kitus pagiria, ir jiems to užtenka. Dėl to mūsų pagrindinė organizacija — Lietuvių bendruomenė lieka užslopinta.

Turime keletą Lietuvoje veikusią ir čia atgaivintų organizacijų. Dabar, po 30 metų, gyvenimo sąlygos pasikeitė, ir tokios organizacijos nustojo bet kokios prasmės, bet yra žmonių, kurie nori gyventi šėšėliuose.

K. Gineitis 1925 m. buvo išleidis didelę knygą "Amerika ir Amerikos lietuviai", kurioje buvo aprašyta daugybė veikusių organizacijų. Atsimenu, ten buvo fotografijų "Karaliaus Mindaugo gvardijos". Vyrai su šalmais, šob-lėmis, kutosais. Labai karin-gai atrodė, panašiai kaip dabar šaulių sąjungos vadovai Amerikoje.

Bet kur liko tos visos organizacijos? Jų nebėra, nes jos buvo tik kaip žaistas. Liko Amerikoje tik pagrindinės ir bendrinės organizacijos. Politinės organizacijos, kurios riša tik tam tikrų pažiūrų žmones, nepretenduoja į vadovavimą, veikia uždarai, tos organizacijos neišnyksta.

1954 m. Bendruomenė bandė lietuvių organizacijas Kanadoje "persijoti", Krašto tarybai priėmus KLB apylinkių tarybų sudarymo taisykles. Ten buvo numatyta, kad liet. organizacijos, norinčios dalyvauti ap. taryboje sprendžiamu balsu, turi kasmet registruotis ir mokėti 10 dol. mokestį Bendruomenei. Buvo manoma, kad organizacijos, kurios nepajėgs kasmet mokėti po 10 dol., bus izoliuotos, pasidarys nereikšmingos ir pačios sūnys. Dabar or-

ganizacijos Toronto ap. taryboje dalyvauja nemokamai. O vis dėlto lietuviybės išlaikymo ir Bendruomenės stiprinimo postulatas reikalauja, kad lietuvių organizacijos, jų vadovai ir visi lietuviai turi remti savo Bendruomenę ir jos Fondą ne gražiais žodžiais, o solidarumo ir Fondo nario įnašais.

P. Lelis

montreal

E. KARDELIENĖS MUZIKOS STUDIJA

Po atostogų Kennebunkporte solistė E. Kardelienė vėl atidarė savo muzikos studiją. Nauji mokiniai registruojami tel. 767-0473.

ATOSTOGAVO AMERIKOJE

O. ir E. Augūnai atostogas praleido Kennebunkporte.

Amerikoje savo atostogų dalį praleido ir A. ir St. Ališauskai su sūnum Rimantu.

SUŽEISTI AVARIJOJE

Automobilio nelaimėje sunkiai sužeista O. Žilinskaitė ir Vl. Pociukonis, kuris automobilį vairavo.

Abu sužeistieji yra gydomi Montrealio Royal Victoria ligoninėje.

SVEČIAI IR VIEŠNIOS

Pas L. V. Stankevičius svečiavosi Petras Talakis su šeima iš Philadelphijos, JAV.

Reginą Brikenę iš JAV ap-lankė jos mamytė Dėdinienė.

PARDUODAMI TEKSTILĖS GAMINIAI

Parduodami fabriko brokai. Specialios žemos kainos.

LONDON MFG. CO. LTD.

140 Cremazie Blvd. West, šeštas aukštas.

Įėjimas iš Reims.

Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 1 val. p. p. Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. ryto.

Šią vasarą daug svečių ir viešnių susilaukė Montrealio lietuviai, vasarojantieji Golden Lake vietovėje.

Pas Vilimus lankėsi sūnus Jonas su šeima iš Londono.

Iš Kalifornijos Vilmai su-silaukė J. E. Butvilų.

Pas J. M. Leknickus, Kuprevičius, Naruševičius, Greibus taip pat svečiavosi giminės iš JAV.

ATOSTOGAUJA

Pas tėvus La Sallėje atostogauja Algis ir Vytautas Ptašinskai.

Algis metus laiko išdirbęs banke Chicoutinyje, perkeliama į Otavą. Vytautas dvejus metus išbuves Jėzuitų naujo-kyne JAV, išvyksta tolimesnėm studijom į Ispaniją.

J. VAIŠNYS MONTREALYJE

Montrealyje ilgesnį laiką vieši tėv. J. Vaišnys, "Laiškų lietuviams" redaktorius.

J. Vaišnys apsistojo AV klebonijoje.

PARDUODAMI NAMAI

PT. ST. CHARLES. 2642-8 Chateaugay Str. 4 neapšildomi butai, kiemas ir sandėlys.

PT. ST. CHARLES. 2057-63 Coleraine Str. 4 neapšildomi butai, didelis kiemas ir sandėliai.

PT. ST. CHARLES. 2012-4 Coleraine Str. Pirma ir antro aukšto neapšildomi butai.

Kreptis pas Mrs. P. Murphy, 4277 de Maisonneuve W, Montreal 215. Tel. 933-5488.

DARBAS MOTERIMS

Reikalingos prityrusios siuv. mašinų operatorės. OVER-LOCK SINGER SPECIALS. Pageldaujamas, bet nebūtinai patyrimas prie mezginių. Geras atlyginimas ir darbo sąlygos.

TINY TOTS KNITTING MILLS 500 Sauve Str. W., Montreal

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.
89 Orchard Street LaSalle, Que.

*** **

Ivairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

LAURINAITIS JUOZAS

Tel. 524-0209

DĖMESIO, DĖMESIO! Parduodu alų perkama kaina, visų rūšių minkštą gėrimą po \$2.00 už case, Varškę 5½ sv. už \$2.10. Pigiausiomis kainomis šviežias ir rūkytas dešras ir kitus produktus. Atvykite patys į krautuvę - 1918 Frontenac St. (PRIE PAT METRO)

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road

TEL. 695-3883

POINTE CLAIRE, QUE.

(M. Rutkauskas)

- Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tikslai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiuo neapsiriks!

Lafleur Radio Taxi

Savininkas Alfonsas Viskantas.

SPECIALIOS KAINOS:

- Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuviams
- Užmiesto tolimesnės ir kitų miestų vietovės

SKAMBINKITE

iš visų vietų La Sallėje, tel. 366-8300 — kasdien 24 valandas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAV. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

TEL. 769-2941.

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor

DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.

1205 Church Ave. Verdun, P.Q.

Tel. 768-6679.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus.

Valome visokius drabužius, langų užuolai-das, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, sopkas ir visą kitą namų apyvoką.

Windsor yra moderni valykla, turinti 20 me-tų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

KIAUSAS ir J. SIAUCIULIS

547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, vir-tuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7882 BLVD. CHAMPLAIN
coin 61ème Ave., LaSalle

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA: Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test. Masonite, statybinis popieris, cementas, B. P. išdirbiniai ir visa kt.

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

LAURENT DAIGNEAULT

Président

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TEL. 366-7818

Tel. 365-3364

- Išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

Visų firmų automobiliams

De La Verendrye Blvd. ir Hebert kampas

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai

- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
[VAIRIOS PROGOS]

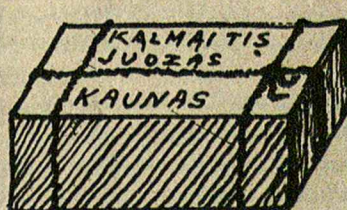
T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE

3891 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL, QUE, CANADA

TEL. 844-9098

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžiasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairiausių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms maitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už įardą) už apsiuostus nuolaida iki 50%
- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

PARDUODAMA

CILUX

TRUTONE WHITE

900 \$ 9.95 GAL.

už

IR

5.50 Gal.

C-I-L

Produits de Peintures

už

QUINCAILLERIE DE LASALLE HARDWARE

W. THEROUX, PROP.

7688 Edouard, LaSalle 365-6476

Coin-Corner de Avenue

- Esant problemoms duodami patarimai
- Skambinkite telefonu, pristatysime į namus

KRONIKA

KLB KRAŠTO TARYBOS POSĖDIS

KLB Krašto tarybos sesija įvyks spalio 24-25 d. d. Otavoj, Valstybinės bibliotekos (National Library) patalpose.

AMERIKOS BALSAS LIETUVIŠKAI

Valdiškojo Amerikos balso siųstuvas kiekvieną dieną 30 minučių transliuoja lietuvišką programą. Lietuvoje programa girdima 18 val. 30 min., ir ji kartojama 20 val.

Montrealyje Amerikos balso lietuviškoji programa girdima kiekvieną dieną 11 val. 30 min. ryto.

Programa transliuojama 13, 19, 25 ir 31 m. ilgio bangomis, 21740 /1530-1600/, 15300 /1700-1730/, 15235 /1530-1600/, 11760 /1530-1600/ ir 9660 kilociklais.

Programas sudaro naujienos, komentarai ir kt., o sekmadieniais transliuojama ir lietuvių veiklos apžvalga.

Kanados užs. reikalų ministras M. Sharp tarp lietuvačių Montrealio parodos Tautybių paviljone. Dešinėje paviljono vedėja M. Dvorsky. J. Šiaučiuolio nuotrauka.

AŠTUNTOJI KRĖVĖS PREMIJA

Montrealio Lietuvių akademinis sambūris skiria aštuntą Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją — 500 dol. — už stipriausią 1968-1969 m. išspausdintą dar nepremijuotą grožinės literatūros veikalą.

Jurykomisiją sudaro V. Jonynas, dr. H. Nagys, Liet. rašytojų d-jos atstovė dr. I. Gražytė, KLB Montrealio Seimelio prezidento atstovas J. Adomaitis, Akademinio sambūrio pirm. A. Beniušis.

Premija bus iškilmingai įteikta metiniame Akademinio sambūrio baliuje, kuris įvyks spalio 24 d., 7 val. vak., Chateau Champlain Hotel, Montrealyje. Įėjimas — 12,50 dol. Prašome bilietus įsigyti iš anksto.

Dėl bilietų ar informacijos kreiptis pas Sambūrio pirm. Algirdą Beniušį, 519 Le Royer Street, St. Lambert. Telefonas: /514/ 671-6374.

DIDŽIAUSIAS TRAUKLYS

"Nėra abejonės, kad Terre des Hommes paroda šįmet buvo didžiausias Montrealio turistų trauklis", pareiškė Kvebeko turizmo ministrė C. Kirkland-Casgrain.

Nemaža tu turistų dalis, be abejo, aplankė ir Tautybių paviljoną, kuriame paskutinėmis dienomis prieš parodos uždarymą, rugs. 4-7 d.d., vyko Lietuvių dienos. Tautybių paviljono vedėjos M. Dvorsky žodžiais, Lietuvių dienos savo lankytojų skaičiumi buvusios gausiausios tame paviljone.

Galime prileisti, kad Tautybių paviljoną Lietuvių dienų metu aplankė apie 70-80 tūkstančių žmonių, nes vienos valandos bėgyje buvo užregistruota 4 tūkstančiai lankytojų.

Lietuvių dienų metu kelis kartus koncertavo Gintaro ansamblis. Ypač koncertas sekmadienį koncertų areną sutraukė didelę — tūkstantinę — auditoriją.

Gintaras yra iš tikrųjų šaunus lietuvių reprezentantas Montrealyje. Ansamblio vadovas ir spiritus movens Zigmas Lapinas su savo talkininkais nusipelnė nuoširdžios mūsų visų pagarbos ir įvertinimo.

NE TAIP PAVADINTA

Praeitame NL numeryje rašėme, kad Vyt. Banelis Vliko taryboje atstovauja Ūkininkų sąjungą. Tą informaciją parėmėme iš Vliko leidžiamo "Eltos informacijų" biuletenio.

Paskutiniame "Eltos informacijų" numeryje nurodyta, kad Vyt. Banelis iš tikrųjų atstovauja ne Ūkininkų sąjungai, bet Ūkininkų partijai.

A. NYKA-NYLIŪNAS MONTREALYJE

Kelias dienas Montrealyje pas brolių viešėjo poetas A. Nyka-Nyliūnas.

Svečias susitiko su Montrealio lietuviams menininkais ir literatais, lankėsi pasaulinėje parodoje.

ĮTEIKTA PREMIJA HENRIKUI NAGIUI

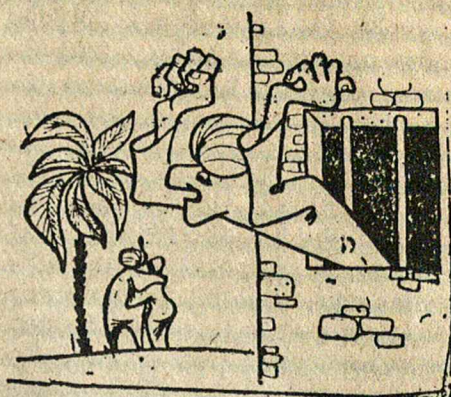
Liet. kat. mokslo akademijos suvažiavimo rūmuose vykęs koncertas-literatūros vakaras rugsėjo 4 d. Toronte sutraukė apie 350 klausytojų.

Kultūrinėmis vertybėmis vis mažiau besidominčiai išeiviskajai visuomenei tai, tur būt, laikytina labai gera auditorija. Be abejo, tokie vardai, kaip virtuozas pianistas A. Kuprevičius, kaip mūsų literatūros klasikai J. Aistis ir A. Vaičiulaitis, pagaliau tokie iškilūs poetai, kaip Andriekus ir Nagys, sutraukė optimalų klausytojų skaičių.

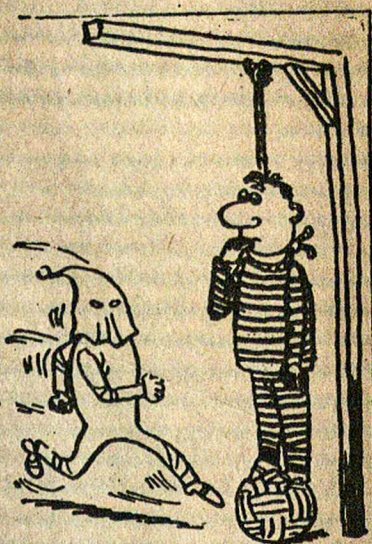
Liūdna, kad vakaras sutraukė labai nedidelį jaunimo būrį. Dar liūdniau, kad — be vienos kitos išimties — to jaunimo širdžių vakaro visuma, atrodo, nepasiekė... Tokį reikšmingą panagrinėti būtų iš tiesų prasminga, o kaltė gal ir ne vien tame intelektualiai paruoštame jaunime reikėtų ieškoti...

Liūdna nuotaiką vakarui, be abejo, suteikė ir poeto H. Radausko mirtis, kuri buvo paminėta, transliuojant velionio balsą iš magnetofono juostelės.

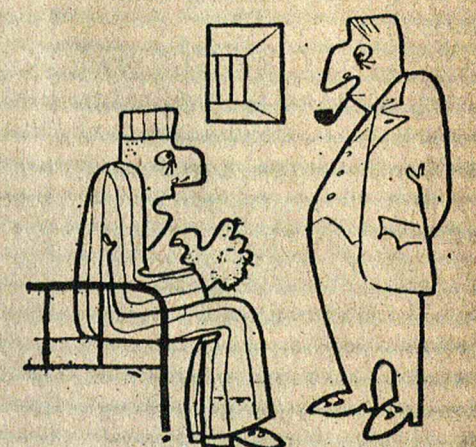
KREIVI VEIDRODŽIAI

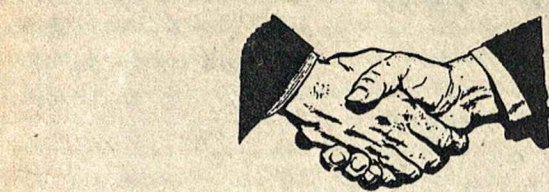
Vienoje indų gentyje viešpatauja įstatymas, pagal kurį neištekėjusi žmona baudžiama taip: į kalėjimą sodina jos vyrą.

— O tas antrasis numeris — tai mano pseudonimas.

Advokatas: — Nejaugi jūs neqalite pagaliau pradėti sąjūdinio gyvenimo? Katinamas: — Dėl dievo meilės! Bet kada? Mane juk visą laiką sodina į kalėjimą.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

RUGSĖJO 19 DIENA, 7 VAL. VAK., AUŠROS VARTŲ SALĖJE BUS

SKAITYTOJŲ, BENDRADARBIŲ IR REDAKTORIŲ SUSITIKIMO

vakariene!

PAKVIEITIMAI GAUNAMI NL REDAKCIJOJE, LITE IR PAS PLATINTOJUS.

LIETUVIŲ DIENOS PROGRAMA IR LONDONO PLANAS

1. Spalio 9 d., penktadienį, 8 val. vak. — jaunimo šokiai lietuvių parapijos salėje, 1414 Dundas Street, London, Ont.
2. Spalio 10 d., šeštadienį, 12 val. — Sporto rungtynės "Central High School" patalpose, 509 Waterloo Street, London, Ont.
3. Spalio 10 d., šeštadienį, 8 val. vak. — Susipažinimo vakaras, "Arena" patalpose, 65 Bathurst Street, London, Ont.
6. Spalio 11 d., sekmadienį, nuo 10 val. ryto — Pr. Baltuonio šaknų skulptūrų paroda vyks "Centennial Hall" patalpose, 550 Wellington Street, London, Ont.
4. Spalio 11 d., sekmadienį, 2 val. p. p. — katalikų pamaldos Šv. Petro bazilikoje, 196 Dufferin Street, London, Ont.
5. Spalio 11 d., sekmadienį, 2 val. p. p. — evangelikų pamaldos "Redeemer" liuteronų bažnyčioje, 1 Wellington Crescent, London, Ont.
6. Spalio 11 d., sekmadienį, 4 val. p. p. — Lietuvių dienos užbaigimo koncertas, "Centennial Hall" patalpose, 550 Wellington Street, London, Ont.

Nakvynėms moteliai daugumoje Dundas Street East, Wellington Road South ir Wharncliffe Street South rajonuose. Pastaba: Skaitlinėmis rengimų vietovės atžymėtos plane.

